

TĖVYNĖ

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžiama kas Pėtnyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienuose Valstijose \$1.50
Kitose Vičpatystėse \$2.00
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgelionis, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 38

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y. Rugsėjo (September) 19, 1924.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XV

Vilniaus Klausimas Tautų Sąjungoj

Kinijos Civilis Karas Plečiasi

Gruzijoj-Kaukaze Eina Kruvinos Kovos

VILNIAUS KLAUSIMAS TAUTŲ SĄJUNGOS SUSIRINKIME.

Pranešama iš Genevos, kad rugsėjo 8 d. p. Galvanaukas vėl įspėjo Tautų Sąjungą del atidavimo Lenkijai Lietuvos sostinės Vilniaus. Galvanaukas pareiškė, kad pripažinimas Vilniaus Lenkijai esąs „juodu debesiu, kabančiu Europos padangėj“.

Taipgi rugsėjo 12 d. Lietuvos ir Lenkijos atstovai susikirto komisijos posėdy, kuriame buvo diskutuojama Lietuvos ir Lenkijos sienų ginčas ir nesutikimai dėl Vilniaus. Abi valstybės reikalavo, kad joms būtų leista dalyvauti subkomisijoj, kuri bus paskirta ginčų studijavimui, vienok komisija griežtai atsisakė suteikti teises dalyvauti subkomisijoj by kuriai besiginčijančių valstybių.

KINIJOS CIVILIS KARAS PLEČIASI.

Atėjusios žinios iš įvairių šaltinių skelbia, kad prasidėjęs Kinijoj civilis karas didelių smarkumų plečiasi ir įtraukia naujus dalyvius. Paskutinėmis dienomis pradėjo puolimą Pekino valdžios kariuomenės Mandžurijos militarizacijos gubernatoriaus ir jau užėmė porą miestų. Taipgi eina smarkūs mušiai tarpe Kiangsu ir Čekiangs kariuomenių už Šanghajaus miestą. Sakoma, šiose kovose jau tukstančiai kareivių žuvo ir tukstančiai sužeista abiejose pusėse. Pranešama, kad greitai laiku visa Kinija užliepsnos civilio karo ugnimi.

GRUZIJOJ-KAUKAZE KRUVINOS KOVOS TĘSIASI.

Pranešama iš Trebizondo, kad rugp. 28 d. prasidėjęs nežymus sukilimas Gruzijoj išsiplėtė į sukilimą visos Gruzijos ir Kaukazo prieš Rusijos sovietų valdžią, kad atsikratius jos diktatūros. Rusijos valdžia siunčia dešimtimis tukstančių kariuomenės apmaldinimui sukilėlių. Pranešama, kad sukilėlių armija perkurtusi susisiekimą visais principais geležinkeliais ir užėmusi Gruzijos sostinę Tiflisą ir rengiasi paimti Baku miestą. Vienok Rusijos karo laivai pargrumeje bombardavimu miesto, jei sukilėliai kėsintųsi jį užimti. Taipgi tikrinama, kad Rusijos sovietų

valdžia tukstančiais žudanti nužiuromus sukilėlių simpatizatorius. Vienok sovietų valdžia panašias žinias užginčina ir sakoma stipri cenzura neišleidžianti žinių iš Rusijos apie šį pavojingą Rusijos valdžiai sukilimą.

VĖL POLITIŠKA ŽMOGŽUDYSTĖ ITALIJOS.

Pereitos savaitės pabaigoje vėl įvyko Ryme politiška žmogžudystė. Darbininkas Giovanni Corvi ant vietos nušovė kitą parlamento narį Armando Casalinį, fašistą. Sugautas šovėjas sakosi, kad tuo būdu jis atkeršijęs fašistams už nužudymą Matteotti, socialistų atstovo parlamente. Dėl šito įvykio labai sujudė ir tik pasidėkvojant premiero Mussolini pasifangoms, išvengta riausių.

CHICAGOS GARSŲS ŽMOGŽUDŽIAI NUTEISTI KALĖJIMU.

Rugsėjo 10 d. teisėjas Caverly išdavė nuosprendį ir įtraukia naujus dalyvius. Paskutinėmis dienomis pradėjo puolimą Pekino valdžios kariuomenės Mandžurijos militarizacijos gubernatoriaus ir jau užėmė porą miestų. Taipgi eina smarkūs mušiai tarpe Kiangsu ir Čekiangs kariuomenių už Šanghajaus miestą. Sakoma, šiose kovose jau tukstančiai kareivių žuvo ir tukstančiai sužeista abiejose pusėse. Pranešama, kad greitai laiku visa Kinija užliepsnos civilio karo ugnimi.

APSAUGOS DIENA BUVUSI TRIUKŠMINGA.

Buvusi rugsėjo 12 d. „apsaugos diena“, kuri nemažai ginčų sukėlė visose Jung. Valst., buvo gana triukšminga. Vašingtono žinios skelbia, kad manifestacijos įvyko apie 6,535 skirtingose Jung. Valst. vietose ir manifestacijose dalyvavę apie 16,702,871 ypatų. Vašingtono valdžia šitą apsaugos dieną laiko pilnai pavyskusia.

NUMUSĖ AUDEJAMS ALGAS.

Manville-Jenckes firma, kuri operuoja Naujojo Ang-

lijoj ir pietinėse valstijose daugelį audinių, numušė savo darbininkams algas 10%. Darbininkai momentaliai stojo kovon prieš šitą algų numušimą ir tikrinama, kad šitas žygis gali būti priežastimi visuotinio audėjų streiko, kuris įtrauks milijonus darbininkų. Tik vienos aukščiau minėtos firmos audinyose dirba viršaus milijono darbininkų. Šitas audinių savininkų žygis visai netikėtas.

GENEROLAS PERSHINGAS APLEIDO TARNYBĄ.

Rugsėjo 13 d. užbaigė savo 42 metų tarnybą Jung. Valstijų armijoje generolas John J. Pershing, kuris formaliai išstojo iš kariuomenės. Jį atitinkamai pagerbė prezidentas Coolidge ir visa šalis išreiškė jam pagarbos už ištikimą jo tarnybą savo kraštui. Kadangi iki šiol gen. Pershingas buvo vyriausiu viršininku generalio štabo, tad jo vieton paskirtas generolas majoras Hines.

KUMŠTYNĖS PELNINGAS BIZNIS.

Rugsėjo 11 d. įvyko kumštynės tarpe Argentinos kumštiniųko Firpo ir Amerikos juoduko Wills. Mušėsi 12 „raundų“ ir nors viens kito galutinai nepar-kirto, vienok visuose „raunduose“ muštynes laimėjo juodukas Wills. Šitų muštynių pažiūrėti suėjo apie 80,000 žiurėtojų ir už bilietus suimta viršaus 800,000 dol. Firpo gavo 100,000 dol., o Wills — 150,000 dol. Muštynių rengėjui pelno atlikę 442,500 dol. Vadinasi, kumštynės yra pelningas biznis visais atžvilgiais, kol žiopių Amerikoje netrūksta.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

Jau beveik įpusėta Ruhr kraštas evakuoti ir Prancijos valdžia tikrina, kad bus pabaigta daug pirma, negu sutartyje numatyta.

Jau pavyko poroj punktų Ispanijos kariuomenei pergalėti morokiečius ir todėl kiek atsigavęs ispanų upas.

Portugalijos sostinėje Lisbone vėl buvo pasikėsinimas komunistų ir radikalų elementų iššaukti revoliuciją, vienok pavykę valdžiai sukilėlius numaldinti pačioje keliamej riausių pradžioje.

Japonijos Yokosuka, pakraščiuose susidurė du nedideli laivai, kurie tuo-jaus nuskendo. Žuvo 49 žmonės.

Sakoma, kad sekamais metais apie 25,000 New Yorko valstijos automobilių neteks laisnių delei girtybės, pergreito važinėjimo ir kriminalių prasi-

žengimų.

Vokietijos valdžia užvedė bylą teisme prieš buvusio kaizerio šeimyną ir giminę, kad atimti dalį jų turto algų numušimą ir tikrinama, kad šitas žygis gali būti priežastimi visuotinio audėjų streiko, kuris įtrauks milijonus darbininkų. Tik vienos aukščiau minėtos firmos audinyose dirba viršaus milijono darbininkų. Šitas audinių savininkų žygis visai netikėtas.

Planuojama pradėti agitacijos kampaniją valstijų legislatorose už konstitucijos pataisymą del įvedimo apribėjimo vaikams darbo. Tuo tikslu bus siun-tinėjami vyrai ir moterys agitatoriai į valstijų legislaturas.

Pranešama iš Leningrado, kad dabar gyvenan-tis Italijoj garsus rusų rašytojas Maksim Gorky sunkiai serga. Jis yra viršaus 60 metų amžiaus.

Pranešama, kad Ecuador respublikoje prasidėjus nauja revoliucija. Pagrįsta gerai apginkluota kariuomenė malšinti sukilėlių.

Iš Lietuvos Laikraščių

Suvėlintas de jure.
Rumunija pripažino Lietuvą de jure ir pareiškė norą užmegsti su Lietuva diplomatinius santykius.

Švedijos žygiai Vilniaus klausimu.

Latvių spauda praneša iš Varšavos, kad Švedija padariusi Paryžių energingų žygių, kad Tautų Sąjungos pilnaties posėdis priimtų Lietuvos pasiūlymus Vilniaus klausimu. Lenkai šmeižia Švediją, rašydami, kad Švedija remianti Lietuvos žygius tikslu pasiekti Alandų salų klausimo persvarstymo.

Apsiausties padėtis okupuotoj Lietuvoj.

Lenkų telegrafo agentūra praneša, kad ministeris pirmininkas Grabskis ilgai taręs su vidaus reikalų ministru Giubneriu apie pavojingą padėtį rytų provincijose. Žinios iš patikimų šaltinių, tose provincijose busiantis paskelbta apsiausties padėtis. Naugardelio ir Valuinės naivados busią atšaukti iš savo vietų ir jų vietosna busią paskirti generolai. Be to, busią įvestas naujas vidaus reikalų viceministerio rytų provincijų reikalams etatas.

Natkiškių įvykis.

Natkiškių miestelyje, esančiam prie plento iš Tilžės į Sartininkus, per 20 kil. nuo Tilžės ir per 2 kil. nuo Didžiosios Lietuvos sienos, rugpiučio 23 d. įvyko šio-ks atsitikimas. Vienoj svetainėj buvo susirinkę vietos šauliai tartis savo šventės rengimo reikalų, o kitoj posėdžiavo vokiečiai, kurie nuduotai drąsiai giedojo sal-land uber alles... Šaulių daugumai jau išsiskirsčius

Laisvamaniams susirinkimo vėl neleido.

Antru kart šauktam Laisvamanių susirinkimui š. m. rugp. 24 d. apskr. viršininkas vėl nedavė leidimo ir todėl susirinkimas neįvyks. Susirinkimas neleidžiamas sąryšį su tuo, kad tos draugijos skyrius negalės būti leidžiamas steigti Kau-

Lietuvos Ateitis Pavojuje

Pasiuntus D-ruį J. Šliu-pui pereito SLA. Seimo iš-neštą pasveikinimą ir užuo-jautos žodį, kad tuomi su-tvirtinus dviasią šio pirmu-tinio Lietuvos laisvės kovo-tojo ir išreiškus jam pagar-bos už didžius darbus, ypač šiuo momentu, kuomet ji persekioja klerikalinę dik-taturą, gerb. d-ras J. Šliu-pas atsiuntė SLA. Sekretorei — p-lei Jurgeliutei il-goką padėkos laišką. Ka-dangi tas laiškas yra labai svarbus, nes aiškiai nušvie-čia Lietuvos sunkią padė-tį po klerikalinio jungu ir net nurodo pavojus, kurie grumuoja Lietuvos atečiai, todėl tą laišką perspausdi-name ištaisai.

PADEKOS ŽODIS.

Buvo man labai smagu gauti žinutę nuo Tamstų, tuomj labiausiai, kad SLA. Seimas nėra dar manęs pamiršęs. Aš maniau, kad amerikiečiams aš nė-kas-k-o. Labai ačiu, nuoširdžiai ačiu už užuojautą ir sveikini-mą...

As dirbu, ir nemažai dir-bu. Tik bėda, kad mano sveikata eina menkyn; isi-metė viduriuosna sunki li-ga, iš kurios jau aš nebeiš-lisiu. Rods operavo mane Karaliaučiuje sausio 8 d., 1924 m., ir laikinai pasitai-siau, bet liga neprasalinta, o tik apmalšinta. Tai ma-no gyvybės prospektas men-kas ir trumpas.

O vis-gi daug darbų sto-vi man prieš akis. Po dvie-jų metų klabinimo Kauno įstaigose, pavyko įvykinti civilinius aktus Lietuvoje. Pirmiausia nurodoma, kad Vilniaus klausimas esąs galutinai išrištas, ir del to jo, esą, negalima T. Sąjui-goj kelti. Lenkija reika-lausianti jį iš dienotvarkės išimti. Prie memorandumo pridėti dokumentai, kuriais Vilnius, esą, priskiriamas Lenkijai.

Sukilimas Lenkų „Pakraščiuose“.
Laikraščiai praneša iš Rytų pakraščiu apie naujus susirėmimus tarp Lenkų kareivių — policijos ir ginkluotųjų sukilėlių. Sukili-mas plečiasi. Tiek ukrai-nių apgyventuose „pa-kraščiuose“ visai viešai jau kalbama apie neužilgo kil-siantį visuotiną sukilimą.
Laisvamaniams susirinkimo vėl neleido.
Antru kart šauktam Laisvamanių susirinkimui š. m. rugp. 24 d. apskr. viršininkas vėl nedavė leidimo ir todėl susirinkimas neįvyks. Susirinkimas neleidžiamas sąryšį su tuo, kad tos draugijos skyrius negalės būti leidžiamas steigti Kau-

bo yra dabar, bet pelno la-bai nedaug. Nežinau, ar iš to galėsiu bent pragyventi, jeigu vietos neteksiu. Me-diciną praktikuoti nusenu, bėginėti nedaug begaliu; norėjau mokytojauti, bet krikščionių ministeris p. Bistras Šiauliuose gimna-zijoje del manęs vietos ne-turi, o ar užtvirtins kur kitur (pvd. Kedainiuose), pamatysime nepoilgam. Tai matot Tamstos, kad man Lietuvoje nepyragai. Pri-sidėjau į daugelį draugijų (pvd. Žuvies ir Gintaro Draugija Palangoje), bet apsivertimui pinigų nėsant, įstaiga stovi, nors įstaiga graži yra. Taip pat ir ki-tur — krizis finansų viską gadina. Žodžiu sakant, ma-no ateitis labai liudna.

O ir Lietuvos padėtis sunki. Nėra žmonių pasi-šventusių tautos labui, vi-sur tik troškimas turtų ir augstų vietų, o mokančių dirbti ir tikrai dirbančių nedaug. Nėra šalyje finan-sinės sistemos apgalvotos, visur viskas suklupe, ir kas bus, sunku numatyti. Krikščionys prie valdžios vairo, tai jie griebia visur ir viską. Užviešpatavo je-zuitai ir kitoki vienuoliai bei vienuolės, Lietuva lyg koks klostorius. Laisvas žodis persekiojamas. Kon-stitucijos niekas nesilaiko. Veikiai bus gatavas kon-kordatas su Roma, tai pan-čiai taps galutinai ant kak-lo Lietuvai užnarinti. Sėdi-čion papos atstovas Zec-chini (o ne Rygoje), nes, mat, papa rupinasi Lietu-voje centrą padaryti sukatali-kinimui Rusijos... Kur toji politika šalį prives, nesun-ku atspėti. Žada įsteigti keturias vyskupijas: Kau-no, Varnių, Panevėžio ir Suvalkijos. Taipgi armija turės savo vyskupą. Mo-kyklos pateko į kunijų pinkles, mokytojai ujami ir persekiojami. Klaipe-diečiai nepatenkinti Lietu-vos valdžia ir politika. Nemokėjo ten žmonių pa-traukti, ir jau buvo vienas sukilimo rengimas, o be abejonės tai nebus paskuti-nis, jeigu neatsimainys po-litika.

Čion Amerikos lietuviai katalikai daug kalti yra, kad jie kunigams pinigų davė ir duoda. Dalinai jie atsako už Lietuvos tokią padėtį. Nebutų pinigų ku-nigams dave, viskas būtų kitaip virtę. Pažangesnieji žmonės būtų prie vairo, ir nebūtumėt atsiderę taip sunkioje padėtyje. Nebutų kunigai apsidalinę žemėmis, užsidėję algas iš valdžios išdo, ir nesėdėtų visai šalei ant sprando. Tai su ameri-kiečių pagalba 900 kunigų dabar carauja Lietuvoje. Teisybė, emė inteligentija (Tęsa ant 5 pusl.)

"TEVYNĖ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašta ženklelių jų sugrąžinimui.

VEIKIMO LAIKUI BESIARTINANT.

Baigiasi vasaros malonios dienos ir oras atvėsta. Paprastai vasaros metu visame gyvenime apsisotėja aktyvesnis veikimas, nes žmonės nori pasilsėti, atliekamą nuo kasdienio darbo laiką tyrime ore praleisti — gamtos grožybėmis pasigėrėti. Taigi per vasarą pasilsėjus, naujų jėgų, energijos įgavus, jau laikas pradėti ruoštis prie veikimo, nes ruduo jau pradeda belstis į duris ir neužilgo prarijės mielą vasarėlę pradės viespatauti.

Tiesa, negalima pasakyti, kad visos SLA kuopos, visi SLA apskriviai ir visi S. L. A. darbuotojai vasaros metu išsėjosi. Dideliu džiaugsmu tenka konstatuoti tas malonus faktas, kad didžiuliu SLA kuopų, visi SLA apskriviai ir visi aktyvesni darbuotojai dirbo organizacijos labui ir vasaros metu, rengdami išvažiavimus ir kitus pasilinksminimus ir tuo būdu skleidė lietuvių visuomenėje SLA tikslus, vedė agitaciją už savo organizacijos reikalus. Ir šita darbuotė atnešė ne mažos naudos kaip medžiagiui, taip ir moraliu žvilgsniu visi mūsų organizacijai. Todel garbė SLA darbuotojams, kad jie ir vasaros metu, vietoj atsilio, rūpinosi savo organizacijos reikalais ir kiek išgalėdami dirbo jos labui.

Vienok to neužtenka, ką jau esame nuveikę. Žinodami mūsų organizacijos darbuotojų darbštumą ir energingumą, drąsiai sakome, kad atvėsus orui ir pradedant veikimui svetainėje, SLA kuopos ir apskriviai visu smarkumu subrus dirbti kaip savos organizacijos reikalais, taip ir visuomenės švietimo ir kultūrinio dirvoje. Todel reikia pažymėti, kad šiuo mūsų darbuotės sezonu prieš mus stovi du nauji svarbūs uždaviniai, kuriuos pereinamas SLA Seimas nutarė gyvenimui įkūnyti. Tais uždaviniais yra:

1. Įkurti Jaunuolių Švietimo Fondas prie SLA, kad tuo būdu pritrauktume jaunuolius prie SLA ir juos kultūrinis lietuvių kalboje ir dvasioje. Šito fondo pagrindai ir taisyklės išdirbti pavesta SLA Pildomajai Tarybai ir Apšvietos Komissijai. Taigi ir to fondo pradžia iš Tautiškių Centų paskirta 300 dol. Vadinasi, jau padaryta graži pradžia!

2. Aiškiai matant kokią neapsakomą žalą neša visuomenės gyvenime besiplatinanti girtuoklybė, nutarta visais galimais būdais kovoti prieš tą piklą — prieš

besiplatinančią girtuoklybę Amerikos lietuvių tarpe. Išdirbti planus ir budus kovai prieš girtuoklybę pavesta SLA Sveikatos Komissijai.

Šiuodu Seimo nutarimu yra begalinės svarbos SLA organizacijai ir kartu visai Amerikos lietuvių visuomenėi, todėl pareiga kiekvieno SLA nario dėti visų pastangų, kad juos kuogreičiausiai įkūnijus gyvenimui. Neabejojame, kad aukščiausiai išvardintos mūsų organizacijos instancijos jau rūpinasi joms pavestomis pareigomis šiais svarbiais klausimais. Vienok tuo patim kartu norime priminti, kad pareiga ir visų SLA narių tais klausimais rūpintis.

Nekartą dar teks mums šiais svarbiais klausimais išsitariti, kad juos kuoplačiausiai, kuoaščiausiai nušvietus, todėl šiuo straipsneliu tik primename SLA darbuotojams, kad ruošdami sekančio sezono savo darbų programą, neužmirštų pirmoje vietoje įrašyti ir šių dviejų svarbiausių klausimų. Taipgi būtų naudinga ir net būtina reikalinga, kad pačioje pradžioje sekančio sezono veikimo jau būtų paruošti pagrindai ir taisyklės šių dviejų Seimo nutarimų įgyvendinimui, kad SLA kuopos, apskriviai ir darbuotojai jau turėtų užkodu nusitverti ir tuojuos pradėti šiais svarbiais klausimais darbuotis.

Šiedu Seimo nutarimai yra begalinės svarbos ir todėl reikalinga, kad apie juos būtų kalbama kiekviename kuopos susirinkime, kiekviename apskrivio suvažiavime, kad SLA organizacija būtų užkimštą straipsniais šiais svarbiais klausimais. Visi ieškokime būdų, darykime planus, kaip pritrauktume jaunimą prie SLA ir tuo būdu užtikrinus šviesią ateitį mūsų organizacijai, kaip pašalinus iš mūsų gyvenimo tą baisų, kuris ryja žmonių turtą, sveikatą, protines jėgas ir jų gyvybę. Ir kuomet visi šiais svarbiais klausimais susidomėsime, tai be mažiausios abejonės lengvai juos gyvenimui įkūnysim ir neapkaunuojuojamos naudos, kaip mūsų organizacijai, taip ir visai Amerikos lietuvių visuomenėi, padarysime.

IŠGASTIES SAUKSMAS.

Šiomet pasireiškus Amerikos politiniam gyvenime kiek aktyviau ir daugiau suglaustu frontu progresyviai politiniam judėjimui, kapitalistinės partijos tiesiog išsigando. Jas dar labiau išgąsdino darbininkų unijų užgyrimas to progresyvio politinio judėjimo.

Keliolika dienų atgal, net prezidentas Coolidge desperatišku balsu sušuko: Saugokitės Amerikos piliečiai progresyvių partijų, nes jos nori Amerikoje įvykinti komunizmą! Jos sugriauš mūsų institucijas, mūsų išgyvenusias demokratines tradicijas, sunaikins respublikos konstituciją, teismų neliečiamybę ir

sumins įstatymus ir piliečių teises ir tt. ir tt.

Šitas prezidento Coolidge nerimtas šauksmas kiekvienam protaujančiam žmogui suprantamas. Aišku, kad žmonai šukauja ir neesanti „baubu“ gązdina Amerikos piliečius išsigandęs republikonų partijos lyderis, kuriam gali prisieiti kraustytis iš Baltojo Namu Vašingtono, jei progresyvis politinis judėjimas paimtų viršų. Todel ir reikia nors nesąmonėmis gązdinti Amerikos piliečius, kad jie ir ant toliaus palaikytų aliejaus šmugelio susitepusius Vašingtono politikierius ir leistų jiems ir toliaus taruoti kapitalistų reikalus,

PERŽVALGA

„Carizmo uodegos.“ — Lietuvos konstitucijoje yra įrašyta žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvė ir piliečio teisė neliečiamybė. Bet kadangi šiandien Lietuva valdo klerikalų diktatūra, kuri yra tikriausia buvusio Rusijos carizmo uodega ir seka buvusių caro žandarų veikimą pėda pėdon, tad ir konstitucijoje įrašytos piliečių teisės pasilieka tik tuščiais, nieko nereikšiančiais, žodžiais.

Lietuvos savivaldybių rinkimai įvyksta 19 ir 20 dd. šio mėnesio. Įstatymai leidžia kiekvienai partijai laisvai agituoti už savo išstatytus kandidatus laike rinkimų kampanijos. Vienok „Liet. Žiniose“ užtikiname štai kokią pranešimą:

„Pirmąjį valstiečių liaudininkų atsišaukimą savivaldybių rinkimų reikalu l. e. p. Apskr. Virš. sulaukė. Rugs. 10 d. policija paėmė iš „Varpo“ spaustuvės vedėjo, kur spausdinamas atsišaukimas, parašą, kad neišduos atsišaukimų partijai; rugs. 11 d. teiravosi, kiek yra tų atsišaukimų atspausdinta.“

Tai tau ir rinkimų laisvė! Taipgi D-ro J. Šliupo pastangomis išreikalauta leisti organizuotus laisvamaniams. Kaune buvo šaukiamas laisvamanių susirinkimas, bet apie tą susirinkimą tos pačios „Liet. Žinios“ praneša sekamai:

„Laisvamanių susirinkimas Kaune, rugpičio 10 d., neįvyko, nes apskrities l. e. p. viršininko leidimo nedavė. Sako, prašymą reikėsių siųsti tikybų departamentui, nuo kurio nuomonės prigul, leisti ar neleisti laisvamaniams susirinkimui.“

Štai jums ir susirinkimų laisvė! Keli mėnesiai atgal klerikalinė cenzura uždraudė mokyklų knygynėliuose laikyti Rubakino knygą „Iš tamsios praeities į šviesinę ateitį“. Dabar vėl „Liet. Žinios“ praneša, kad ta pati cenzura dar vieną žingsnį padariusi:

„Sudarytoji prie švietimo Ministerijos knygų ir vadelių tikrinimo komisija uždraudusi įleisti į mokyklas knygutę „Iš istorijos kaimiečių kovų su ponais“ ir be to, išleidusi mokykloms aplinkraštį išimti iš mokyklų knygynėlių nepageidautinas knygas, kurių tarpan be kitų pateko Dostojevskio ir L. Tolstojaus raštai.“

Štai jums ir spaudos laisvė! Na, ar galima ki-

ką p. Coolidge vadina „Amerikos demokratinėmis tradicijomis“. Jau kam, bet pačiam prezidentui apie šitokias nesąmones šukauti, tik jau gėda!

Mums rodos, kad šitas išsigandusio prezidento šukavimas prieš progresyvią politinį judėjimą nei kiek šitam judėjimui nepakenks. Kiekvienas Amerikos pilietis gerai žino, kokią „demokratizmą“ praktikuoja republikonų ir kitos kapitalistinės partijos ir kiek joms rūpi konstitucijos ir įstatymų gerbimas. Tai yra tik išsigandusio politikieriaus šauksmas, kuris sekančiuose rinkimuose jokiais reikšmės neturės.

„Smarkus „kovotojas“. — Komunistai visuomet sakosi, kad tik jie vieni kovoja prieš klerikalus, o visos kitos pažangiosios sriovės, tai tik stiprina klerikalizmą. Bet šitas komunistų pasigyrimas jau priešo garbinamą kandidatą laike rinkimų kampanijos. Vienok „Liet. Žiniose“ rašo pats p. L. Pruseika editorialem, praserędė: „nas savo pasekėjus, kad jie neaukotų Mariampolės Realinės Gimmnazijos išlaikymui, kuriai klerikalinis švietimo ministeris Bistras atėmė valstybės išduotą teikiamą pašalpą, nes esą „liberališka musė nepabaidys klerikalisko jaučio“. Vienok pravartu pažūrėti, kaip komunistinis uodas mėgina baidyti tą „klerikaliską jaučią“. Tame savo editoriale p. Pruseika sekamai pareiškia:

„Klerikalų mokyklose taip pat juk išmokinama mokiniai skaityt-rašyt, geografijos, istorijos, matematikos ir ko kito. To labai reikia visiems...“ Vadinasi, sulig šito p. Pruseikos pareiškimo, tai komunistams nėra reikalo remti pažangiųjų Lietuvos mokyklų, kurias klerikalai smaigia, kaip savo didžiausią priešą, nes komunistai patenkina ir klerikalines mokyklas. Štai jums ir kovotojai prieš klerikalizmą! Ir šitokią pareiškimą padaro ne kokis eilinis komunistų partijos narys, bet pats žymiausias lyderis — p. L. Pruseika. Todel šitokia komunistų „kova“ prieš klerikalizmą kai kartas panaši paties p. Pruseikos pasakymui, tik kitais žodžiais ir logingiau tariant: komunistinis uodas mėgina baidyti klerikalinių jaučių, prie kurio jisai net išstolo prieti bijos.

„Permainos „Darbo“ Redakcijoje. — „Amalgamated Clothing Workers of America“ unijos oficialio organo „Darbo“ 18 num. telpa sekamas jo redaktorius p. V. Poškos pranešimas:

„Šis „Darbo“ numeris yra paskutinis, kurį aš suredavau. Pradedant sekančiu numeriu „Darbo“ redaguos jau kitas asmuo.“ Tuo kitu asmeniu — nauju „Darbo“ redaktorium yra paskirtas p. L. Pruseika.

Gaila, kad p. Poška pasitraukė iš „Darbo“ redaktoriaus vietos, nes jisai šitai unijos organą vedė pilnai atitinkamoje dvasioj unijos reikalams ir kiek galėdamas neužmiršdavo ir lietuvių visuomeninių kultūros ir labdarybės reikalų. Vienok komunistai vienval p. Pošką skundė unijos viršininkams, kad jis pašalinuose laikraščiuose po įvairiais slapyvardžiais šmeižęs komunistus ir pačiame „Darbo“ apaštalavęs socialistams. Na, pamatysime dabar, kaip to visovengs p. Pruseika. Ir turbut nereikės ilgai laukti, nes jisai, sulig mums patikėtinų šaltinių pranešimo, oficialiai užėmė „Darbo“ redaktoriaus vietą su 5 d. rugsėjo, o „Laisvės“ 10 d. rugsėjo laidoje išpiskina editorialem, pasmerkdamas visas pažangiasias srioves ir užtardamas klerikalus.

„Naujos demagogų nesąmonės.“ — „Tėvynės“ 35 num. tilpo editorialem, kuriame išsireiškė prieš rengiamą Amerikoje „apšaugos dieną“. Matomai, tas nepatiko „Laisvės“ demagogams ir jie štai kokias nesąmones skelbia apie „Tėvynės“ redaktorių: Kodel „Tėvynės“ redaktoriui Vitaitis taip nekalbėjo, kai SLA valdyba pirkė Amerikos karo paskolų bonų už \$120,000? Kodel jis padeda SLA Pildomajai Tarybai braukti iš organizacijos narius, pakritikuojančius už tai SLA viršylas? Kodel laikė karo Vitaličiai ir kompanija gyvais darbais rėmė tą karą? Šitos „Laisvės“ ponų nesąmonės dar kartą parodo, kiek jiems svarbu teisybė ir logika ir ant kiek jiems baus tas nelabasis Vitaitis, kurį, jei imanyti, tai šaukštė vandens prigrirdytą. Karas juk užsibaigė lapkričio 11 d., 1918 metais ir po to Amerikos valdžia jokių karo bonų nepardavinėjo ir niekas jų pirkti negalėjo. O komunistų „baisusis“ Vitaitis užėmė „Tėvynės“ redaktoriaus vietą vasario 15 d., 1920 metais. Jau jei ir būtų kiek teisybės šiose „Laisvės“ ponų nesąmonėse, tai tik jau Vitaitį užtai kaltinti negalima, nes jis tuomet netik „Tėvynės“, bet ir jokio kito laikraščio redaktorium nebuvo ir net neturėjo jokių galimybių minimo karo remti.

Taipgi nei SLA Pildomajai Taryba braukė iš SLA narius, nei Vitaitis jai gelbėjo tai daryti, vien už kritikuojamą SLA „viršylą“. Išbrauktas iš SLA tik vienas p. Bimbo už kriminalius šmeižtus SLA Pildomosios Tarybos Seimų nutarimų ir už agitaciją prieš SLA reikalus. Ir šitą Pildomosios Tarybos žygį užtvirtino pereinamas SLA Seimas, todėl dabar

jau yra Seimo nutarimas, o ne Pildomosios Tarybos. Ir šioje byloje Vitaitis tiek „gelbėjo“, kad reikalaujamas pasakė vien tai, ką girdėjo p. Bimbą kalbant.

Šituos faktus pastebime vien tuo tikslu, kad dar kartą parodžius SLA nariams, kiek rupi komunistiniam demagogam teisybė ir logika, kuomet jie vėda šmeižtų ir provokacijų kampaniją prieš jų nepakenčiamus žmones.

Chicagoje einantis savaitraštis „Varpas“ savo 35 num. praneša, kad su minėtu numeriu „Varpas“ pereina į naujos b-vės rankas ir todėl jo finansinės ir kitos jėgos žymiai padidėjusios. „Varpas“ ir toliau eina toje pačioje vietoje ir redaguojamas to paties redaktoriaus p. J. Laukio.

Mašinerija yra geru daigtu, nes ji palengvina žmonijos gyvenimą. Bet kartu mašinerija yra ir pavojinga, kuomet žmonės dar nėra priaugę, kad galėtų tinkamai naudotis ta mašinerija. Pažvelgus vien į nelaimės su automobiliais aiškiai matosi, kad šiandien Amerikos mašinerijos išsitobulinimas toli pralenkė žmonių priauginimą prie tos mašinerijos. Tik vienoje New Yorko valstijoje per pereiną rugpičio mėnesį automobiliai užmušė 263 žmones. Per pirmuosius 8 mėn. New Yorko valstijoje automobiliai užmušė 1,393 žmones. O kiek per tą laiką sužeidė ir amžinai invalidais padarė? Ir šitos nelaimės su kiekvienais metais beveik dvigubai padauga, kuomet jų mažiausiai 75% galima išvengti, jei protingai būtų

„Tėvynės“ redaktorių: Kodel „Tėvynės“ redaktoriui Vitaitis taip nekalbėjo, kai SLA valdyba pirkė Amerikos karo paskolų bonų už \$120,000? Kodel jis padeda SLA Pildomajai Tarybai braukti iš organizacijos narius, pakritikuojančius už tai SLA viršylas? Kodel laikė karo Vitaličiai ir kompanija gyvais darbais rėmė tą karą? Šitos „Laisvės“ ponų nesąmonės dar kartą parodo, kiek jiems svarbu teisybė ir logika ir ant kiek jiems baus tas nelabasis Vitaitis, kurį, jei imanyti, tai šaukštė vandens prigrirdytą. Karas juk užsibaigė lapkričio 11 d., 1918 metais ir po to Amerikos valdžia jokių karo bonų nepardavinėjo ir niekas jų pirkti negalėjo. O komunistų „baisusis“ Vitaitis užėmė „Tėvynės“ redaktoriaus vietą vasario 15 d., 1920 metais. Jau jei ir būtų kiek teisybės šiose „Laisvės“ ponų nesąmonėse, tai tik jau Vitaitį užtai kaltinti negalima, nes jis tuomet netik „Tėvynės“, bet ir jokio kito laikraščio redaktorium nebuvo ir net neturėjo jokių galimybių minimo karo remti.

Iš „Krikščioniškosios“ Politikos Laktų

(Tąsa)

Lietuvos delegacijai Taikos Konferencijoje dirbant taip sunkų darbą mūsų Valstybės Taryboje ir „koleiciniame“ ministerių kabinete pradėjo siausti audra. Iš kilo konfliktas tarp V. Tarybos — valdžios ir delegacijos pirmininko. Ir štai, gal pačiu opiausiu laiku, kada Lietuvos nepriklausomybė reikėjo išskelti didžiųjų valstybių akyse, reikalauti Lietuvos pripažinimo, V. Taryba su ministerių kabinetu atima iš prof. Voldemaro igaliavimus. Ar protingai šiuo atveju pasielgta reikėtų gana daug kalbėti. Vienok reikia pastebėti, kad tiek svarbiame momente šisai Lietuvos valdonų žygis ne vietoje ir ne laiku buvo padarytas. Šis nelemtas žingsnis tebuvo atitaisytas veik dviem mėnesiam prasklinkus ir žinoma Lietuvos reikalai del tokio neprotingo pasielgimo nemaža nukentėjo. Tuo tarpu mūsų „krikščionys“ suprato reikalingą kabineto atimamą iš prof. Voldemaro „diplomatus“: už kritikuojamą SLA „viršylą“. Išbrauktas iš SLA tik vienas p. Bimbo už kriminalius šmeižtus SLA Pildomosios Tarybos Seimų nutarimų ir už agitaciją prieš SLA reikalus. Ir šitą Pildomosios Tarybos žygį užtvirtino pereinamas SLA Seimas, todėl dabar

naudojama šita mašinerija. Reiškia, kad žmonija dar toli gražu nepriaugusi prie šiandienės mašinerijos naudojimo ir todėl toji mašinerija, kaip kokis siaubunas, ryja šimtais tukstančių žmonių gyvybes.

Praneša iš Maskvos, kad Rusijos sovietų valdžia paėmė iš savo rankas svaiginančių gerimų monopolį ir jau pardavinės žmonėms spirita, likierius, degtinę, vyną ir įvairių rūšių alus. Neuzdrausta ir privatiems žmonėms išdirbti svaigalus, bet kad apsaugojus valdžios monopolį nuo konkurencijos, tai privatiems svaigalus išdirbti ms leista tuos svaigalus išdirbti tik ligi 20% alkoholio tvirtumo. Vadinasi, jei Rusijos žmonės norės gerai apsaugti, turės kreiptis prie valdžios svaigalų monopolio.

Kažin ar Amerikos lietuvių komunistinė spauda dabar apšauks Rusijos komunistinę valdžią „girta valdžia“, kaip taitai ji padarė su Lietuvos valdžia, kuomet pastarioji įvedė valstybines degtines pilstytuves? Tuomet komunistinė spauda per ilgą laiką tik ir šukavo: „girta Lietuvos valdžia“, „prasigėrus Lietuvos valdžia!“ Na, o kaip dabar bus su Rusijos valdžia, kuri dar toliau nužengė savo piliečių svaiginime ir už Lietuvos valdžią?

Prancijoj atstras žmogaus skeletas, kuris, sulig mokslininkų tikrinimo, yra apie 15,000 metų senumo. Su kiekviena diena atsiranda vis daugiau ir daugiau faktų, kurie i dulkės sumušė religijų dogmas apie pasaulio „sutvėrimą“, apie papildytą Rojuje Adomo ir Jėvos „nuodėmę“. Vienok vis dar milijonai žmonių toms dogmoms vergauja.

Domas Klausutis.

mi ir jam suprantama Lietuvos „nepriklausomybė“ jis tiek tesirupino, kiek kad troško tapti „ministeriu pirmininku Lietuvoje. Šio tikslo neatsiekęs jis greičiau griovė Lietuvos nepriklausomybės pamatus negu juos „statė“. Štai J. Gabrio laiškas, 1918 metais lapkričio m. 5 dieną rašytas Vincui Kapskui, rusų bolševikų atsiųstam valdžios galvai Vilniuje:

„Gerbiamasai Tamstai! Naudodamasis proga, kurią man suteikia V. Bereszyne, Jūsų pasiuntinis Berne, siunčiu Tamstai keletą žinių.

„Pirm mėnesio turėjome čionai konferenciją su Lietuvos Tarybos „šulais“. Smetona, Ycu ir keleta kitų „buržujų“, buvo taipgi keli (3) Amerikos delegatai. Iš tos konferencijos paaiškėjo, kad Lietuvos likimo mes jokiū būdu negalime palikti dabartinės Tarybos rankose. Prie ko jie priklies mūsų šalį? Jokiū būdu negalima daleisti, kad 20 vyrų ar geriau sakant keli demagogai a la Ycas spręstų visos šalies likimą kviesdami karalius ir tt. Aš tuojau smarkų konfliktą su jais per konferenciją deliaui to, kad protestavau prieš užurpaciją žmonių teisių, aš reikalavau sušaukimo Seimo visuot., lyg., tiesiu ir tt. balsavimu, kuris vienas tegalės nuspręsti Lietuvos

likimą. Žinoma mūsų nauji „autokratai“ nieko nenorėjo girdėti. Bet aš tikiuosi galas jų artinasi: vokiečių kariuomenė, po kurių globa jie yra, turės greit apieisti Lietuvą, tai tuomet mes, sugrįžę, padarysime tvarką.

„Miela man būtų labai įeiti su Tamsta į nuolatinį kontaktą per p. Berezinį.“

„Priimkit, Tamsta draugišką mano pasveikinimą.“

J. Gabrys.

Tiesa, J. Gabrio laiške gal ir teisybė Kapsukui nusiskusta, tačiau jo, kaip „diplomato“ čia *biauraušia pasielgta*. Apie kun. Olšauskį paminėsiu vėliau, kur bus kalbama apie švietimo darbą Lietuvoje ir kur eina žmonių sudėtos aukos, o ypač amerikiečių doleriai. Bet šiaip ar taip jau galima spręsti kokią įspūdį padarė Taikos Konferencijoje šiuodu vyru savąja „misija“. Juodu, be abejo Lietuvos reikalus Taikos Konferencijoje daugiau pagadino, negu kad „pataisė“. Kunigai: Vailokaitis, J. Staugaitis, Petrusis, Šaulys ir k. tuomet nė matyti nenorėjo ką darą.

Lietuvos klerikalai turbūt iš lenkų daugiau tikėjosi susilauksią nepriklausomybės ne kaip iš Taikos Konferencijos. Įrodymui čia paduodu ištrauką valdžios oficiozo „Lietuva“ 1919 metų 46 N. kur skamba:

„...Lenkų valdžios kreipimasis iš mūsų valdžią tuo tikslu, kad užmezgus nuolatinis diplomatinis ryšius. Šis kreipimasis yra beveik lygus Lietuvos nepriklausomybės pripažinimui, tuo labiau, kad ankščiau Lenkų valdžia apie oficialiniai diplomatiniai ryšiai užmezgimą nenorėjo nė kalbėti. Mūsų valdžia, kaip teko patirti, principu yra nutarusi šitą Lenkų valdžios pasiūlymą priimti ir savo diplomatinį atstovą Varšavon pasiųsti...“

Liublino unija su lenkais lietuvių tautai turėjo būti amžinoji pamoka. Lenkų „politika“ jau ne nuo šian dien pasauliui yra žinoma. Lenkai, kaipo imperialistai, aneksioninkai visiems yra pažįstami. Taigi, ar Lietuvos valdžia, kada nors privalejo „nuosirdžiai sveikinti“ lenkų pasiūlymus, neištyrus, jog tasai „žygis“ padaryta pradedant su lietuvišais lapės politika? Žinoma, kad ne. Tantai buta lenkų ištatytosios kilpos lietuvių tautai iklampinti — tai viena. Antra, čia oficiozo smarkiai suklysta ar perdaug naivaus buta: lenkų valdžia nė manyte nemanė bet kuomet pripažinti Lietuvai nepriklausomybę. Tantai tvirtina lenkų seimo nusistatymas Lietuvos klausimu, ypač atstovo Dabiskio kalba, pasakyta lenkų seime 1919 balandžio 3 dieną, kur Lietuvos atskirimas nuo Lenkijos vadina „žmogžudybės politika“. Kitaip sakant lenkai iš pat pradžios skaitė Lietuvą „savąja kolonija“, t. y. Lietuvos be Lenkijos jie nė suprasti nemokėjo. Tą lenkų nusistatymą dar patvirtino Paderevskio nota Lietuvos valdžiai, kuri štai kaip skamba:

„...Lenkijos valdžia visuoet pripažindavo ir pripažįsta tautoms savo reikalus spręsti. Taipgi tuo pripažįsta ir lietuviams tą teisę visumoje. Bet atsižvelgdama į tai, kad Lietuvos valdžia nori atstovauti Lietuvos valstybę apimančią ne tik tasias žemes, kur gyvena lietuviai ir lenkai, kurie netik nepareiškė pagedavimo įterpti Lietuvos valstybės, bet dar ne kartą pareiškimais ir deklaracijomis skelbė protestą prieš tai. Lenkijos valdžia negali pripažinti Lietuvos tose sienose, kuriose ją nori matyti dabartinę Lietuvos valdžią. Lenkijos valdžia yra nusistatčius, kad eventualinės Lietuvos valstybės ir Lenkijos sienų nustatymas gali būti išrištas pasiremiant tik laisvai išreikšta žmonių valia tuose abiejose kraštuose gyvenančių; taip pat turbūt nusistatys ir Taikos Kongresas...“

Štai kaip žiūrėjo Lenkija į Lietuvos nepriklausomybę. Be to reikia neužmiršti, kad už Lenkijos nugaros stovėjo ir nun tebestovi Prancuzija. Prancuzijos nusistatymą Lietuvos klausimu galima spręsti iš Pišono kalbos, pasakytos Lenkijos seime 1919 metais balandžio m. 8 dieną. Tą pat Pišonas pasakė ir Taikos Konferencijoje, kad Prancuzija visomis savo išgalėmis privalo remti Lenkiją, kad Lietuvos klausimas tegali būti išrištas atsižvelgiant į Lenkijos interesus. Va keletas faktų, įrodančių lenkų „brolišumą“ kas link lietuvių tautos.

Suktosios politikos keblais eidami, traukdami Lietuvos valdžią į naujas pinkles — butent siulydami užmegzti „diplomatinius ryšius“ lenkai tuo pat metu ruošėsi pagrobti ir aneksuoti Lietuvos sostinę — Vilnių.

1919 metais balandžio 20 dieną lenkai užėmė Vilnių apie Lietuvą, kaip nepriklausomą valstybę nė kalbėti nebekalbėjo. Tiesa, viskas daryta gana atsargiai, apgalvotai. Pavyzdžiui, Vilnių pagrobęs lenkų armijos vadas paleido į visuomenę veidmainišką atsišaukimą (lietuvių kalba rašytą), kuriame buvo pažadėta visų tautų ir tikybų žmonėms laisvę ir apsisprendimas savo valia pareikšti, žadėta kraštan nevesti karo valdžios, o palikti civilinę valdžią, kviečiant į tą valdžią vietos žmones. Ištikrųjų gi nuo pat pirmosios dienos lenkų atėjimo Vilniun prasiidėjo ne lenkų bausis persekiojimais ir kruvinasis teroras, teroras toksai bausis, kurio Vilniuje nebuvo nė bolševikams ten viešpatuojant. Taip valdė Pilsudskis Vilnių per savo papėdininką J. Osmolovskį. Osmolovskis ypač terorizavo lietuvius, visai juos persekiojo.

Išgalėjus lenkams Vilniaus krašte ir nesulaukiant iš mūsų valdžios tinkamo protesto bei atitinkamų žygių del Lietuvos žemės pagrobimo, Lenkijos seimas ryžosi atvirai pasisakyti Lietuvos klausimu.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

KARTI TEISYBĖ.

Dar truputėlis žinių kaip jaučiasi lietuviai patriotas grįžęs Lietuvon.

Vienas mano draugų, sugrįžusių Lietuvon, rašo man skamai:

Aš stebiuosi, kaip gi pats dabar gyveni? Ir kodėl negrįžti Lietuvon? Žinai, pasižiūrėjus į visas tas biauzybes, kokias priseina pergyventi Amerikoje, žmogus apsidžiaugti, kad iš jų jau pasitraukė. Dabar aš dvasioje turiu tokią ramybę, taip jaučiuos gerai, kad nenoriu nė pamislyti apie grįžimą į visas smulkmenas, kokiomis knibžda amerikiečių gyvenimas — šmeižtai, liežuviai, pavydas, intrigos — juk visa tai taip žena ir niekinga, kad stebėtis reikia kaip žmogus gali visą tai pakelti ir kokių Dievų delei? Žinai ką! Mesk šalin tą Amerikos gyvenimą, susidėk savo skudurus ir važiuok Lietuvon. Pragyvenimui užsidirbsi lengviau, negu Amerikoje ir busi žmonių paguodojamas. Matysi, kad daug gero padarysi, — suorganizuosi gerą „inšiurens“ kompaniją ar gerą „Building and Loan Association“ ir gražiai užbaigsi savo dienas.

Atsimink, kad visą, ką darai Amerikoje, tai yra tikrai kova už savo egzistenciją, — jokios naudos žmonijai, jokios naudos mūsų tautai, iš to tavo darbo nebus. Tuo tarpu Lietuvoje ką gero padarysi, tai pasilikis tėvynei, nors ateityje, jei nedabar žmonės laimins savo darbininkų vardus, tai ateities istorija tą apkalnuos.

Tikrai broli, pagalvok!

Kas liečia Vilniaus lietuvių — brolau, aš nustojau vilties dėl Amerikos lietuvių pagalbos Vilničiui. Jie nebeatjauria, nebeteko širdies. Jie greitai užsidedę 1916, 1917 metais ir greitai atvėso. Ne visi, ne minios, tik mūsų „didvyriai“, vadai. Padirbėjo, pasitrusė, atsigulė ant laurų ir ve — ateikite pasikloniokite, mes — Amerikos lietuviai! Kad pamatyti, koks yra skirtumas tarp Amerikos ir Lietuvos lietuvių, reikia tik pasižiūrėti, kas yra nuveikta Lietuvoje. Per tuos 6 metus nepriklausomybės jie atliko tokius stebuklus, kokių pasaulio istorija nėra girdėjusi. Tai yra ištermės ir genijų tauta! Atėję į išgriautą kraštą, badaujanči, išskankinti, apsupti priešų vidurį ir išlauko, jie sugebėjo pastatyti valstybę. Toje valstybėje atlikta toki darbai: yra universitetas, mokyklos, dyksta kai grybai, leidžiama gražiausi raštai žmonėms šviesti, sutvarkyta gelžkeliai, tiesiama nauji, sutvarkyta paštas, laikoma disciplinuota kariuomenė ruošiamasi ginti, išlaikoma biudžetas taip, kaip nei viena pasaulyje valstybė negali dar išlaikyti, turima tvirta pinigai, prekyba duoda eksporto balansus valstybės naudai ir tt. ir tt. O čia tau draugai amerikiečiai tikrai ir žiuri, kad koki menkinė radus ir ant tos savo valstybės kurėjų užsiuolus! Kur koki šmeižtą paleidus, kaip antai kad buvo rašoma — Galvanauskas Vilnių parduoda lenkam, arba panašiai. Juk tai gėda! Svetimtaučiai, net mūsų Lietuvos priešai, tokių biauzybių apie Lietuvos valdžią ir valstybę neprirašo, kaip patys mūsų šiaudiniai patriotai — nekuri Amerikos lietuvių laikraštinkai. Kad nors jie būtų koki darbą valstybei dabar bedirba, tai dar pusė bėdos. Sakytum, dirba ir pyksta, kad jų darbo vaisiai ne koki. Bet dabar nei pirštu valstybei nebepajudina, o tik kolioja, tik rėkauja, tik kritikuoja! Žinai, broli, pyktis ima. Ir širdį skauda, pamąstius, kad iš 800,000 žmonių, trečdalis tautos sunų, taip maž naudos tėra tam kraštui davę, iš kurio jie pasiėmė sau gyvybę ir sielą.

Amerikiečiai lietuviai visa siela protestuoja prieš klerikalizmą išsiviešpatavimą Lietuvoje. Šis klausimas turi dvi pusi. Pirmą, — kas draudžia ir kas draudė liberalams imti viršų? Jei jie nebuvo pakankamai tvirti ir skaitlingi, tai jau jų pačių kaltė. Bet už tai nereikia nubausti viso krašto, visos tautos. Jei musiečiai nemokėjo, ar negalėjo prieiti prie valdžios, prie valdymo krašto, tai ne klerikalų kaltė, ne Lietuvos kaltė, bet tik tiktai MUSIKIŲ pačių. Tai ir viskas. Antra pusė, — amerikiečiai tautininkai, protestuodami prieš klerikalų valdžią, nei vienu savo žygiu nebeperado, kad jie stengiasi tą valdžią pakeisti geresne. Pavyzdžiui, klerikalai leidžia ir mokslus per savo organizacijas šimtus jaunimo, rengia pulkus savo darbininkų ateidai, kad su jų pagalba palaikyti valdžią savo rankose ir ateityje, — o ką mūsų sriovės daro? Ar atlieka nors truputį kokio nors pozityvaus ir apčiuopiamo darbo? Visą ką Amerikoje daro, tai galvas laužo, kur čia Lietuvos koks valdininkas nusikalto, kad ir vėl klerikalams pilos davus... Ir koki mes smulkų likome, kaip sutrupėjome į niekus, į dulkes, išsi-barstėme ir ilgainiui beliks tik kartus atminimas, kad buvo žmonės, kurie pamiršo, kad jie žmonės...

Mielas mano brolau, kai aš buvau kartu su Jumis, arti prie to viso beprasmių gyvenimo, aš nejaučiau taip skaudžiai tos visos bedugnės, koki skiria Amerikos lietuvius, nuo Lietuvos. Bet išto, pasišalinus nuo to sukurio, kuriame Jūs maišotės, tie visi dalykai kaip reljefas atsimuša aiškiai ir žiedžia širdį...

Čia paduodama lenkų seimo tuo reikalu priimtoji rezoliucija:

„1. Seimas reiškia savo džiaugsmo dėl garbingo Lenkijos pietų — rytų Lenkijos dalių su sostine Vilniun nuo bolševikų jungo atvadavimo ir reiškia savo padėkos narsiai lenkų kariuomenei ir jos vadams.“

2. Seimas šaukia valdžią tuojau daryti žygių, kad žemės, 1569 m. Liublino unija su Lenkija amžinai sujungtos ir 1791 m. gegužės 3 d. konstitucija į vietos valstybės organizmą su karuna sulietas ir dabar galutinai atvaduotas, naujai į vienatį sujungti, apie ką ne kartą buvo pareiškę žmonės.“

(Daugiau bus)

Laisvė yra gyvybė; vergija yra mirtimi.

Laisvė ir ištatymai yra neatsikiriama draugai.

Majoro Petro Ruseko.

Berchtesgadeno Alpėse

(Tąsa)

Ir neskubėdami tai darėme, — prysaky dar daug birželio dienos, čia gi taip žavinčiai klaiku, tokia graži savo žiaurumu, suverstų uolų, morėnų, skardžių dykuma, taip skaisčiai snaudžia jau sumigęs sniegas, taip tykiai ir ramiai lekia iš pilko, migloto dangaus skaisčiosios snagės, palikusios kaž kur aukščiausiose karaliaus Vaemano viršūnėse savo vėją valdona. Prilimpi prie kokios nors tirpstančiu sniegu verkšlenančios uolos ir žiuri, ir tą žiaurios dykumos gražią akimis geri, kad net siela ima nuo to šukštaus gražumo virpėti. Bet jei nutruktum, jei neatsargiai koją pastatytum, ar akmuo iš po kojų nusitūtu — uolų smailių viršūnių sudraskytas, kaulais sulaužytas, smagenimis ištaškytas ten toj tolimoj gilumoj, žmogaus išvaizdos nustojes, gulėtum.

Ir smalsčiai akimis tu lydi tą mirties taką, ir slydinėji plikomis, drėgme žvilgančiomis uolomis, gėriesi jų beveik absoliučia statuma, žvelgi tiesiai į mirtimi viliojančią bedugnę, ir jauti kaip didelis džiaugsmas krutinėje kyla, džiaugsmas iš savo sveikatos, iš savo jaunatvės, iš to, kad štai šias uolas galingas nugali, kad mirčiai ir akis šypsaisi, kad galva šiose aukštybėse nesvaigsta, kad širdis krutinėj nesudreba ir, rodos, lyg visų kalnų pasaulį žiaurųjį kovon stot šauki, kad jį žmogaus protu nugalėti!

Nesinori mums iš čia eiti. Nesiskubinam žemyn lipti. Nuolatos sustojam, žvalgomės, kalbamės. Ir pirmą kartą išgirstam iš Nokajaus paraginimo žodį:

— Prašyčiau greičiau, gerbiamieji!

Pažvelgiau Nokajui veidui, pažiūrėjau į jo akis ir perskaičiau jo veide susirupinimą, pastebėjau jo akyse nerimastį kibirkštėlę, kurią jis stengėsi paslėpti. Ir tarė man mano sąmonė:

— Pavojus!

Tačiau pagalvojęs netariau nė žodžio. Ir supokėjo kaž kur aukštai, viesulos balsais suužė, aidais kalnuos suaidėjo. Tai šliaužė antra lavina, šliaužė jau kaž kur žymiai arčiau. Nuo garsaus trenksmo, rodos, štai imsi ir virš mūsų galvų uolos byrėti. Lyg prikalti neramios širdimis sustojom ir klausmės, ir dairėmės, bene pamatysim kur nors laviną griuvant. Nematėm niekur, tik Nokajus ramiai pasakė iš kokios viršūnės, kaip toli iš čia lavina griuvo. Ir jau energingiau pridūrė:

— Bet greičiau, mano ponai.

Ir ėmė rupestingiau žemyn žengti, kartas nuo karto keldamas galvą aukštyn, besizvalgydamas ten, kur miglose virš morėnų snaudė nematomas ledynas:

— Greičiau, gerbiamieji, greičiau!

Pats buvo nuėjęs kokią dvidešimt žingsnių pirmyn. Aš ėjau antruoju ir tuč tuojau paskui manęs ėjo mano draugas. Staiga mano draugas sustojo ir tarė man:

— Eik pirmyn! Aš kiek atsiliksiu.

Aš paklausiau, kodėl? Tačiau jis man nieko neatsakė. Tada aš, jo mintį supratęs ėmiau lipti vienas. Nėjuos man penkioliką dvidešimt žingsnių pirmyn, ėmė leisti ir jis. Tarp visų mūsų susidarė didokis terpekliai. Nieko nesakydamas pritariu jo žodžiams, pripažindamas, kad jis išmintingai sumanė.

Kažkur suužė trečioji ir, lyg jos besivydama ketrtoji lavina. Jautėsi, kad kalnuos skraidė kaž kokia neramumo dvasia ir lengvu sparnų mostelėjimu bei dasylytėjimu čia ar čia judina kabantį viršūnės sniego sukuri, stumia jį žemyn, griaua uolas, laužo mišką, ir suardžius kalnų ramybę, ir padarius vienur katastrofą, besišypsodama, niekam negirdžiamu juoku besijuokdama, ir savo padarą besidairydama, su sparnais bemosikuodama, skrenda toliau kalnų ir miškų ramybę ardyti, visam, kas gyvas, išblýskusią baime į širdį vartyti.

Neramu buvo ir mano, o gal ir visų mūsų širdyse ir norėjosi greičiau iš šios mirtimi alsuojančios vietos išeiti, ir instinktyviai keliau akis į kalnų viršūnes, lyg norėdamas pamatyti, ar neatskrenda ta neramumo dvasia, ar nekabo kur nors mažas sniego gabalėlis, kad tos kalnų neramumo dvasios pajudintas, kristų pradžioj pamažu, nekaltai, bet umai beaugant,

akies mirksnyj bedidėjant, jau didele galinga lavina, visa sniego, akmenų audra, žaibo greitumu griuti, viską, kas pasitaiko pakeliui, su savim pagriebus nešti, į uolas stumdėti, akmenimis daužyti, žemyn, aukštyn svaidyti, laužyti, žudyti, į masę trinti ir bedugnių gelmėse, kur kartais niekad saulės spindulys kelio sau neranda, amžinai visiškai palaidojus, nutilti nurimti.

Mes gan dideliu vargu, jau per morėnas ėjom, tai besipainiodami tarp Veimuto pušelių, apščiai mus sniegu bedrapstančiomis, tai pakliudavom į gilius tarp akmenų terpeklis, tai reikėdavo palypėti aukštyn, ir vis snieguotų ir slydžių akmenų besikabinėjant. Nokajus beveik be paliovos ragino mus eiti pirmyn, kas sekundą vis keldamas galvą aukštyn, lyg laukdamas iš seno, ten kalne viešpatuojančio, ledyno galingo įsakymo:

— Stok!

Lyg ir rupinomės iš tos taip neįaukios vietos greičiau išeiti, tačiau kelionė pirmyn vis tik labai pamažu slinko. Porą kartų šaukėme Nokajui taip labai nesiskubinti ir mus pertoli nepalikti. Sustojęs, kiek palukėjęs, Nokajus vėl pasileisdavo eiti, ir mes vėl tolakai atsilikdavom.

Ir vėl suužė lavina, kalnai gi ją griausmų aidais pasveikino, milžinų juoku susijuokė, lavinos užjėme kaž kas kietais, trumpais balsais supokėjo, lyg ten kaž kur miškas būtų laužomas. Nokajus vėl ramiai pavadino kalną, iš kurio lavina krito ir pridūrė jau nežinau kelintą kartą:

— Greičiau, gerbiamieji.

Ir praskambėjo jo balse nekantrumas ir lyg įsakymas. Mes ėjome vis gerokais tarp savęs terpekliais. Aš ėmiau raginti savo draugą greičiau eiti, taip toli neatsilikti, tačiau jis man vėl tą patį priminė: eiti atstu viens nuo kito.

Jau buvom perėję abiejų pusių morėnas, slydų buvusio ledyno kelią ir pačią didžiąją šios vietos statumą. Iš dešinės, už kelių žingsnių nuo mūsų kelio, akmenimis iš visų pusių apsisiautęs, riogsojo aukšta, iš mūsų pusės visai staigi uola. Jos kietiera buvo panaši į stogo šelmenį ir rėmėsi į patį kalno šlaitą. Nokajus jau buvo šalia jos perėjęs, aš buvau beveik ties pat uola, draugas gi dar keliolika žingsnių jos nepriėjęs. Čia prie šios galingos tvirtovės lyg ramiau žmogus jauteisi. Todel aš truputį stabtelėjau, draugo belaukdamas.

Ir staiga aukštai, kaip tik virš mūsų galvų kaž kas pradžioj neramiai sumurmėjo, paskui tuojau suužė ir didžiausiu trenksmu trenkė, lyg uoloms sprogtant, lyg dešimčiai patrankų iš karto šaudant ir tas trenksmas, užesys, poškėjimas, tas balsų chaosas bedidėdamas, vis triukšmingiau begriudamas neišsakomu greitumu prie mūsų artėjo, mums tiesiog ant galvų krito, griuvo. Ir visi kalnai tam triukšmui pritarė, tais pačiais balsais ėmė aidėti, šaukti, trankyti. Ir rodėsi, kad visi jie griuva, šokinėja, verčiasi, kad ramūs jie ir snaudžia, staiga pabudę, savo, kalnų revoliuciją pakėlę, prieš jiems vienienus žinomą valdoną sukilo.

Apkurtinti pakėlėme galvas aukštyn ir lyg sustingę, lyg prie vietos prikalti laukėme tos baisios trenksmingos galybės iš miglų išsineriant, mums stačiai ant galvų krintant, kad mus sutrynys, su savimi bedugnėn nusinešus, ten sniego kopose ir uolų griuvėsiuose palaidojus. Išblýskusi mirtis pažvelgė mums į akis ir kalnų juoku nusikvatojo ir kalnų aidais nuaidejo. Ir taratum be galo, be pabaigos tas perkūmo griausmas tęsiasi, artėja, savais keliais šliaudžia, lekia, sunkių patrankų trenksmo lydimas kalnus griaua, naikina.

Ir instinktyviai, galvoti nesuspėdamas, žvilgtėčiau į uolą galingą, ką šelmeniu aukštuuju kilo, ir pajutau, kad tik ji viena gali mane išgelbėti, jei prie jos krutinės šaltosios prisiglausti, jos globoj išsigelbėjimo ieškoti. Ir tartum kaž kokia nematoma, magnetinė jėga galingai traukė mane prie tos uolos, traukė per tas suverstų akmenų kruvas, liepė skubėti, bėgti, šokinėti, rėplioti, kad tik nuo sunkiosios lavinos masės savo gyvastį išgelbėjus.

Ir vienam akies mirksniui nepraslinkus, kiti jausmai, kita mintis, visą mano esybę užvaldė ir pavergė, užvaldžius gi ir paverigus tarė man:

— Nedrįsk gelbėtis, kai tavo draugai, gelbėtis negalėdami, žus. Ar galėsi ramiai į jų pražutį žiūrėti?

(Daugiau bus)

S. L. A. REIKALAI

PRAKALBOS IR PASKAITOS APIE SVEIKATĄ.

Turbūt nė vieno žmogaus nerastum, kuris nenorėtų būti sveiku. Bet rupintis, kad turėt gerą sveikatą, tai tą svarbą dar nevisi šiandien supranta. Daugelis žmonių šiandien dar gyvena nesantariškose aplinkybėse to visai nežinodami, ir todėl neretai nuo visokių ligų daug nukenčia kaip fiziniai, taip ir materialiai.

Tai, čia mano mintis buvo, kaip SLA. nario, pabrėžti, kad atstovauti orui ir užsidarant vasaros sezonui — išvažiuojant į parkus, kad SLA. kuopos rengtų selėse kuodaugiausia prakalbų ir paskaitų apie sveikatą. Šiandien mes jau turime daktarų, kurie prieinamomis išlygomis sutiks mums patarnauti.

Pagaliau, dar vieną dalyką čia noriu pastebėti: sykį man teko girdėti prakalbą iš sveikatos sryties, tai aš manau, kad tokios prakalbos klausytojams jokios naudos nesuteikia. Kalbėtojas, pavyzdžiui, aiškina, kad tokios ir tokios ligos yra didžiausios, pavojingiausios, ir kad keletas tokių ligų išžudo tiek žmonių kiek kitos visos ligos sudėjus sykiu ir tt. Bet kalbėtojas nę pusės žodžio nepripusima kokios priežasties gindo tokias ir tokias ligas, ir kaip nuo jų apsisaugot. Tas, aš manau, kaip kad man, taip ir visiems, yra svarbu ir naudinga žinoti.

P. A. D.

SLA. 2-ro APSKRICIO KONSURSO PASEKMES.

Pirmutinis pranešimas gautas nuo 139-tos kuopos organizatoriaus M. Užunario. Gerb. M. Užunaris turįs neblogas pasekmes, nes nauji nariai ir susivienijimą Lietuvių Amerikoje nėra sunku gauti. Tikisi tužinau tikrai gausias, bet tai dar tikrai pradžia.

Antras pranešimas gautas nuo 125-tos kuopos organizatoriaus A. Vaicekausko. Gerb. A. Vaicekauskas tikisi laimėti dovaną kad ir nepermutę.

Linkėjima geros kloties darbuotojams delei SLA. labo. Geistina, kad visos SLA. kuopos, kurios randasi Chicago ir apylinkėse ribose ir kurios dar nepriklauso prie 2-ro apskrčio, kad prisidėtų ir dalyvautų šiame konkurse.

J. M. Gelgandas,
SLA. 2-ro apskr. org.,
4141 S. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

PRANEŠIMAS SLA. 2-ro APSKR. KUOPOMS.

SLA. 2-ro apskrčio kuopų delegatų bertaininis suvažiavimas įvyks 21 d. rugsėjo, 1924 m., Palmer Park svet., III-tos ir Indiana gatvių kampas, Rose-land, Ill. Pradžia lygiai 12 val. diena. Išrinktieji kuopų delegatai privalo būti laiku, nes svetainė yra paimta trumpam laikui.

Visų kuopų delegatai privalo turėti liudymus — mandatus su pažymėjimu kiek narių atstovauja, kad nebūtų jokių kėblumų suvažiavimui.

Važiuojanti iš Chicago imkit gatvekarius — State — 119 — Morgan ir važiokit iki

111-tos gatvės. Išlipę eikit du bloku į rytus kur rasite parku-
tį.

P. J. Petronis,
SLA. 2-ro apskr. sek.

IS SLA. KUOPU DARBUOTES.

14 kp., Cleveland, Ohio.

Rugpjūčio 31 d. įvyko SLA. 14 kp. piknikas. Žmonių buvo gana mažai — truputis virš šimto. Piknikas buvo rengiamas su A. D. A. D. 1-ma kuopa. Minėtų abiejų kuopų piknikai neįvyko pavasary delei lietaus, tad gavus veltui daržą, buvo surengta dabar.

Bet tą pačią dieną buvo ir parapijos piknikas. Žmonių buvo labai daug. Parapijos piknike sukinosi daugelis SLA. 14 kuopos narių, jų tarpe daugelis Darbininkų Partijos šulų. Mat „kairieji“ susitaiko kuomet reikia subokoituoti SLA. parengimą. Parapijos piknike įvyko šie dalykai: išgerta už kelis šimtus dolerių „mėnuio šviesos“, vienam žmogui nuspirta nosis, vietiniui klebonui užplėšta per „valgomąją“ ir pusėtinai apsikulta net su bonkomis. Pelną bus pusėtinai. Bet daugiausiai pelnė farmerys išrandavojęs daržą ir išpardavęs kelis šimtus bonkų įvairiaus skystimėlio...

Rugsėjo 4 d. įvyko 14 kp. susirinkimas. Tarp svarbesnių nutarimų yra šie: išrinkta komisija įkurimui vakarinės mokyklos suaugusiems ir uždėta ekstra mokesčių kuopos reikalams po 25c. nuo nario. „Laisvės“ ir „Vilnės“ korespondentai niekados neįsmoksta sakytį susirinkimuose teisybės. Ir šiame susirinkime rėkė už tą neįvykusį delei lietaus pikniką. Sako: „Jūs nutarėte rengti nesiklausę mūsų, tai veika turite“. Rodos, kad jie su savo diktatura būtų ir Dievą Perkuną apgalę ir sustabde lietu.

Sekantis SLA. 14 kuopos parengimas bus 18 d. sausio, 1925 m. Bus surengta vaidinimas ir šokiai.

T. M. D. 20 kuopa 26 d. spalio rengiasi sušūti naują veiklą „Atgimimas“. Rolės jau mokinamasi ir darbas eina pirmyn.

Darbai pas mus eina gana silpnai. Nepartatina čion važiuoti darbo ieškoti. Bedarbių yra užtekina.

T—nis.

105 kp., Dayton, Ohio.

Šią vasarą mūsų kuopa pajėgė surengti du piknikus, kurie įvyko: liepos 13 d. ir rugpj. 31 d. Svečių lankėsi ir abu pikniku gausiai, o į paskutinį buvo atvažiavę net iš Byesville, Ohio, 145 kp. darbuotojai: A. Joku-bauskas, J. Rudvalis ir Ona Baroniene su vaikeliais — Emili-ja ir Klemensu. Užtai priguli tarti padėkos žaidis jiems už padidinimą skaičiaus publikos. Šie du piknikai davė kuopos išdui pelno \$107.74.

Iš kuopos išdo paaukauta 5 dol. del nukentėjusių nuo audros narių SLA. 62 kp., Lorain, Ohio. Tai nors ant pradžios gyvenimo, nes beabejonės jiems yra labai reikalinga pagalba šios nelaimės patikties mūsų broliam — vic-nos organizacijos nariams.

Darbai Daytonė labai susilpnėjo, net senų darbininkų randasi be darbo, o naujai atvažiavusiems nei kalbos negali būti apie gavimą darbo.

Jer. Urbonas.

51 kp., Bridgeport, Conn.

Nors laikas nuo laiko ir mes

turim garbės gėrėtis 51 kuopos atliktais darbais savišalpos reikaluose. Vienas iš geriausių pavyzdžių, tai mūsų kuopos narė Ona Stasiunaitė, kuri likos užtikta nelaimės — begalinės ligos prispausta ir jau 6 mėn. suėjo kaip serga ir dar nepa-gėjo. Jinai priklausė į SLA. 2-rą skyr. pašalpos ir aplaikę po \$9.00 ir savaite, todėl mokamos pašalpos suma sudarė \$162.00, kas sudaro pusėtiną paramą, bet ištikus tokiai nelaimėi ir-gi neužtenka.

Bet šitame atsitikime jau neužtenka oficialės pašalpos, kadangi minėta narė randas blogam padėjime ir ji negali dirbti ir nematyti geresnės ateities, kad jinai galėtų trumpam laike užsidirbti pragyvenimui. Ji yra pavienė ir gyvena pas svetimtaučius — pas tuos žmones, pas kuriuos dirbo ilgą laiką sveiką budama, tad dar laimė, kad ją užlaiko tie žmonės koki laiką. Tad išsibaigus pašalpos laikui iš SLA., jau ne liktų vilties aplaikiyti iš kur nors kokią paramą, bet ant laimės tai iš tarpo SLA. 51 kuopos narių atsirado atjaun-čiančių ištiktą narę tokiam pa-dėjime ir stengė, kad sušelpus ją ir ant toliaus. Tad kuopos susirinkime liepos mėnesio, š. m., likos pakeltas klausimas ir perversa nutarimas, kad su-kelti tam tikras fondas sušelpi-mui tokiam padėjime pateku-sių narių, į kurį suaukavo dau-gelis narių po 25 centus, kad sudarius pamatus tam fondui ir nutarta išleisti aukšniai \$5 išlaimėjimui, kas duos progą su-kelti fondą sušelpimui ser-gančios mūsų narės Onos Sta-siunaitės.

Kadangi jau laikas artinasi to laimėjimo, tai turės įvykti kuopos susirinkime 7 d. spalio, š. m. Tad gerbiami nariai ir narės, kurie atjaučiate narės nelaimingą likimą, kurie turite laimėjimo knygetes, malonesite sugrąžinti galunes ir likusius bilietus ir pinigų kuopos komi-sijai, kuri tuos dalykus tvarko. Tas turės įvykti sekančiam kuopos susirinkime, spal. 7 d.

Kadangi SLA. 4-to apskrčio metinis suvažiavimas įvyks rugsėjo 21 d., š. m., Hartford, Conn., būtų pageidaujama, kad suvažiavimas kreiptų daugiau domės į savišalpos reikalus ir stengtųsi suteikti pašalpą to-kiems nariams, kaip kad aš aukščia vienos mūsų narės li-kimą nupiešiau, vietoj kokius politiskus ar partijų klausimus gildinti, kurie sukelia neapy-kantą ir bereikalingas kolones tarpe SLA. narių. Aš linkė-čiau, kad Conn. valstijos SLA. nariai kreiptų daugiau domės savišalpos reikaluose.

Iš kitos pusės ir-gi turiu yra sunkiausias darbas, nes at-liekamu laiku reikia vaikščioti ir prašinėti žmonių, kad rašytusi ir tenka visko išgirsti — turi būti prisirengęs tam visam atsakinėti, o jei ne, tai nieko nelaimės. Tai gi mano supratimu visi dirbantieji organiza-cijai naudinga darba veikėjams turi būti gerbiami, nes užsipul-dinėjant atimama veikėjams energija ir galim prieti prie to, kad nebeliks kam organizacijai dirbti. Niekinimais ir užsipul-dinėjimais nieko gero nepasiek-sime ir tik bereikalingai sėjame organizacijoje vaidu ir pole-mikas.

A. Sapiega,
SLA. 51 kp. pirm.

179 kp., Utica, N. Y.

SLA. 179 kp. susirinkimas įvyko rugpjūčio 17 d. Sekan-tis susirinkimas bus laikytas rugsėjo 21 d., 2 val. po pietų. Darbo žmonių poilsio klube, 121 Seneca St. Todel visi na-riai gerai išitėnykite ir ki-tiems draugams pasakykite ir skaitlingai atsilankykite į šį susirinkimą, nes bus svarbiau-sis iš visų susirinkimų. Bus svarstoma išstojusio iš kuopos

K. Kazakiavičiaus, o vėliaus mirusio reikalas. Mat yra rei-kalaujama, kad dabar SLA. 177 kp. išmokėtų \$150 pomirtinės. Bet aš nuo savęs ir šiandien sa-mokau, kad jūs nerasite nei vie-nos organizacijos, kad narys prigulėjęs prie pašalpinės orga-nizacijos ir nepilnai išbuves vieną mėnesį išstotų, o paskui mirtų ir jam būtų išmokėta pil-nai apsauga.

Taipgi norisi pastebėti ir kitas faktas, kad mūsų kuopa-je yra dar apie keturi nariai, kurie ketina pamesti Susivieni-jimą, nes mat jiems nepatinka, kad kuomet kuopa susirinkimus blogam padėjime ir ji negali dirbti ir nematyti geresnės ateities, kad šioje gadynėje dar yra tokių žmonių Amerikos lietuvių tarpe. Nejaugi nors vienas protaujantis žmogus gali prie šitokių absurdu prieti? Ką bendro turi kryžius su pa-shalpos ir apdraudos reikalais? Juk SLA. nariams niekas ne-draudžia apstatyti visą savo namą ir net lovą kryžiais, jei jie to nori. Bet reikalauti kry-žiaus oficialiuose kuopos susi-rinkimuose, yra daugiau nei mažų vaikų užsispyrimas. Ši-tokius reikalavimus gali statyti tik paskutiniai fanatikai, kurie dar nesupranta svarbos abėnų visuomenės reikalų.

Kuopos darbuotojas.

11 kp., Waterbury, Conn.

Rugsėjo 7 d. SLA. 11-ta kuopa laikė mėnesinį susirinkimą į kurį atsilankė 13 narių. Pik-niko Komisija pranešė, kad nuo pikniko atliko \$12.96.

Apsvarstius kuopos reikalus, prieta prie SLA. reikalų ir išrinkta 4 delegatai į apskrčio suvažiavimą. Skiriant delega-tams užmokestį buvo paduotas įnešimas, kad būtų užmokesta kelionės lėšos. Duotas pataisy-mas, kad kelionės lėšos ir dole-ris už pietus. Balsų paduota už įnešimą 5 balsai, už pataisy-mą 4 balsai.

Dar vieną dalyką negalimą praleisti nepamirėjus. Buvo užsiuolaama ant dabartinio 4-to apskrčio pirminko J. Gerdausko. Man p. Gerdaus-kas nėra joks ypatingai drau-gas, nes aš jį esu matęs du sykiu per 4-to apskrčio suvažia-vimus, kuriuose abudu sykiu buvo išrinktas tvarkos vedėjų ir kįk man teko patarti, tai labai rimto budo žmogus. Jis neveda jokios politikos ir da-boja tik SLA. reikalus.

Taipgi visiems žinoma, kad jisai pirmą dovaną laimėjo aukšniau konkurse, prirašy-damas 100 naujų narių į 34 kuopa, o aš gerai žinau, kiek reikia dirbti prirašinėjant nau-jus narius ir mano supratimu tie žmonės daugiausia dirba ir yra sunkiausias darbas, nes at-liekamu laiku reikia vaikščioti ir prašinėti žmonių, kad rašytusi ir tenka visko išgirsti — turi būti prisirengęs tam visam atsakinėti, o jei ne, tai nieko nelaimės. Tai gi mano supratimu visi dirbantieji organiza-cijai naudinga darba veikėjams turi būti gerbiami, nes užsipul-dinėjant atimama veikėjams energija ir galim prieti prie to, kad nebeliks kam organizacijai dirbti. Niekinimais ir užsipul-dinėjimais nieko gero nepasiek-sime ir tik bereikalingai sėjame organizacijoje vaidu ir pole-mikas.

J. Strižauskas.

SLA. 9-to APSKRICIO IŠVAŽIAVIMAS.

SLA. 9-to apskr. išvažiavi-mas, kuris įvyko 31 d. rugpjū-čio, C. A. Dodd's giraitėje, Auburn, Ill., galima skaityti pa-vykusiu.

Nors diena išryto atrodė la-bai graži, bet apie 4 valandą po pietų užėjo didelis šturmas

ir po tam smarkus lietus. Pu-blikos buvo pusėtinai burelis ir pačiame pasilinksminimo lai-ke, ant nelaimės, užpuolė tas didelis lietus, kuris nei progra-mo žaislų nedavė užbaigti, vien tik du laimėjimai perėjo: du vaikučiai gavo dovaną trijų kojų bėgime ir viena moteris — M. Pikelingienė sunešime bonkų iš vienos vietos į kitą laimėjo dovaną. Kitus žaislus lietus pertraukė.

Bet į tokį trumpą laiką pa-jarėm pelno \$64.00. Tai gi šiūmi išreiškiu širdingą padė-ką visai publikai, kuri tik da-lyvavo SLA. 9-to apskr. išva-žiavime, už jų simpatiją ir gra-žų pasielgimą. Taipgi tariau didelį aciu 27 kp., kaip rengė-jį pagaut. Nelaimingas mūsų draugas liko užmuštas ant vie-tos ir buvo perpiauta krutinė 158 kp. darbininkas, kurie di-vyriškai pasirodė ir į tokį trumpą laiką tiek pelno padarė.

Jurgis Bulota,

SLA. 9-to apskr. pirm.

SLA. 9-to APSKRICIO IŠVAŽIAVI-MO APYSKAITA.

Šiūmi laikau už pareigą pra-nešti 9-tam apskrīčiui priklaus-iančių kuopų žiniai, kad minė-tas piknikas davė gryno pelno 9-tam apskrīčiui 64 dol. Pikni-ko apyskaita sekanti:

„cash register“ pri-	buvo	\$187.45
Išmokėta: Muzikantams	\$10.00	
C. A. Dodd's už giraitę	10.00	
A. Valančiui už pristaty-	mą reikmenų	10.00
J. M. už ice cream'ą	20.95	
Už „cash register“ randos	2.50	
Už „Bevo“ ir sodę	44.05	
Už duoną H. Bakery	1.20	
V. Kuizinui už lunę	9.32	
J. Jesinekiui už ledą	3.75	
J. J. už cigarus	3.60	
„Tėvynėi“ už spaudos	darbą	5.00
J. Bulotos išlaidos	.68	
A. Tvaranavičiaus išlaidos	.90	
M. Pikelingienė laimėta	dovana	1.00
Dviejų vaikučių laim.	dovana	.50

Išmokėta viso	\$123.45
Pribuvo į „cash register“	\$187.45
Išmokėta	\$123.45

Lieka — \$64.00
Likusieji pinigai yra pas S. L. A. 27 kp. išd. M. Kavaliuną ir tuoj bus išsiųsti 9-to apskr. išd. K. Guzevičienėi, per apskr. sekr. M. Lekešienę.

A. Tvaranavičius,
pikniko sekretorius.

NEKROLOGIJA.

A. + A. Adomas Lukoševičius, narys SLA. 157 kuopos, Youngstown, Ohio, pasimirė rugpjūčio 4 d. Velionis Ado-mas sirgo tik apie 4 savaites laiko. Gimęs Lietuvoj Mariam-polės apskrity. Paliko nuliu-dime savo mylimą moterį, 2 tusti ir 3 dukteris. Lietuvoj paliko 2 broliu ir 2 seseris ir 1 seserį Amerikoje.

Velionis Adomas buvo 42 me-tų amžiaus. Amerikoje pragy-veno 23 m. Prigulėjo prie SLA. 157 kp. 10 metų. Gyve-no ilgiausiai Sharone, ten nėra SLA. kuopos, tai jis prigulėjęs prie Youngstown 157 kp.

Velionis buvo labai ramaus budo žmogus, todėl buvo visų mylimas. SLA. 157 kuopa nu-pirko gyvų gėlių vainiką. Pa-laidotas 7 d. rugpjūčio su baž-nytinėn apeigom. Ne visi kuopos nariai lėdėjo, tik vėžiavo tie palaidoti, kurie turėjo dides-nį draugišką prisirišimą prie ve-lionio, vienok susidarė didelis burelis kp. narių, kurie važia-vo į Sharoną mylimo draugo palaidoti.

Sharono lietuviai sakė, jei būtų neprigulėjęs prie SLA., tai nebut buvęs kam palaidoti, o dabar net 15 automobilių lydė-

jo. Brangus lietuvi ir lietuvi-
liau. Aukų kiek prisijuntė, tai vi-sos liko perduotos Juozui Tu-mosai, nes žmogus yra tikrai nelaimės ištiktas. Aš sau ne-pasilaikiau nė vieno cento, nė už popierą, nė už pašto ženk-
lelius, nes aš tik norėjau žmo-gui nelaimės patikam kiek ga-liu pagelbėti.

M. Subonis.

A. + A. Andrius Kuzas.
Rugp. 30 d. apie 11 valandą vakare, rado ant geležinkelio lavoną Andriaus Kuzo. Prie-žastis nelaimės nėra aiškiai žinoma, bet menama, kad ve-lionis ėjo skersai geležinkelį, kuomet ėjo traukinys ir tuo pa-t laiku užlėkė kitas lokomoty-vas antrais bėgiais ir turėjo jį pagaut. Nelaimingas mūsų draugas liko užmuštas ant vie-tos ir buvo perpiauta krutinė įstrižai. Velionis paėjo iš Lietuvos Seirijų apylinkės. Pa-gal tėvus, vieną brolių ir 4 se-seris, su kuriais pergyveno kruvoje visą savo amžių — 38 metus ir dar buvo nevedęs. Manau, kad nedaug tokių sunų yra, kurie per tiek metų neap-leistų savo tėvų.

Velionis prigulėjo į 5 drau-gijas: SLA., APLA. ir į tris kiliubus. Taipgi priklausė ir prie bažnyčios, todėl ir laido-u-vėse dalyvavo kunigas Abro-maitis iš Donora, Pa. Laido-tuvės atsibuvo labai iškilmin-gos, su bažnytinėn apeigom, tik ant nelaimės diena buvo labai lietinga, tai ir laidotu-vės greit užsibaigė.

Visos 5-kios draugijos auka-vo po puikų vainiką, bet visgi daugiausia pasidarbavo SLA. 95 kp. ir APLA. 29 kp., nes šit-os abi kuopos skyrė po tris grabnešius, kaip paskutinį pa-tarnavinimą savo draugui. Nelaimingas drauge, lai bu-na tau lengvą šios šalies žeme-lė!

A. Kubilskis.

DAR DELEI AUDROS NU-KENTEJUSIŲ LORAINO LIETUVIŲ.

Mums teko skaityti „Tėvy-nės“ 33 numerį Agotos Tama-šauckienės atsišaukimas ir pa-sigarsinimas apie save, kad ji liko be pastogės. Jeigu ta mo-teris myli teisybę, tai tegul pa-taiso tokį neteisingą atsišauki-mą, nes jos namų visai nekiu-rų ir kad mums reikia tik mieste bledies padarė. Ji ne-teisingai nori pasisavinti na-mus, kuriuos du metai atgal ji pardavė. Tų žmonių pavarde, ką namus nupirkė iš Tama-šauskų, yra Lathwell ir tuos namus audra sugriovė, bet jais rupinasi Raudonasis Kryžius, o Tamašauckam nėra iš to nuostolių, vienok ji net pasi-garsina, kad be pastogės liko. Tai ištikrųjų yra nuostabu, kad galima šitaip neteisingai įjaik-raščius rašinėti. Girdėti, kad jau ji pati galiiasi, kad taip pa-sauš ir sako, kad man nesakė ką parašė, o aš nežinojau ir pa-sirašiau. Tuojau mato kad negerai padarė, tai kitą kalti-na.

Kaip ji parašė, kad Jonas ir Kazys Zieniai nenukentėjo nė už centą, tai lai patvirtina tą su liudininkais, o tuomet pasi-rodys teisybė.

Apie Antaną Balsį, tai jis yra Lietuvoje ir aš nemanau, kad jis kur be pastogės gyvena. Jo namą Lorain audra sugri-o-vė, bet pavienis žmogus ir jis pats negyvena, tai mes jam ir neparašėm aukų. Bet jeigu būtų buvę prisijūsta pagalba, kad būtų galima ir daugiau sušelpiti, tai ir jam būtų pas-kirta kiek tik galima. Bet pir-miausiai būvo ir yra reikalinga pagalba žmogui su šeimyna, kurio iki mažiausiam daigtui viską nunešė. Kas buvo mano pirmiaus pagarsinta, yra tikra teisybė kaip ir pasirodė to-

liau. Aukų kiek prisijuntė, tai vi-sos liko perduotos Juozui Tu-mosai, nes žmogus yra tikrai nelaimės ištiktas. Aš sau ne-pasilaikiau nė vieno cento, nė už popierą, nė už pašto ženk-
lelius, nes aš tik norėjau žmo-gui nelaimės patikam kiek ga-liu pagelbėti.

Bet mieli draugai aukų galit daugiau nesiųsti, nes matot pavydumas kaip greitai atsi-randa tarpe mūsų tautiečių. Tuojau kitas bijo, kad žmogus pergreitai nuo nelaimės gai-atsikratyti.

Aukų viso prisiūsta yra \$9.75. Iš Midland, Pa. SLA. 49 kp. — \$4.75; iš Dayton, O. SLA. 105 kp. — \$5.00. Tai viskas.

Lai ponia Tamašauckienė ši-tą pamato ir perskaito, arba kas kitas lai ją perskaito. Tegul susipranta koki apjuodini-mą stengėsi užtraukti, bet jai atleidžiam, nes manom, kad ji pati nenusimano ką daro.

Elzbieta Zienienė,

820 Oberlin Ave.,
Lorain, O.

Liudijame, kad šiame rašte-lyje viskas teisingai parašyta. SLA. 62 kp. valdyba:

Pirm. — K. Samolaitis,
Sokr. — Jonas Zienius.

LAISVAS SKYRIUS

(Redakcija neima atsakomybės už išreiktas mintis šiame skyriuje).

UŽGIEDOJO LAKSTINGALO BALSU.

Skaitau „Tėvynės“ 36 num. p. Dundulio patarimus ir ste-biuosi! Jis čionai jau užgieda lagstingalo balsu ir čiulba tarp malonai, kad esą pamirškite nuomonių skirtingumus, arba turėsite tatau pamiršti. Nors sunku žinoti kam jis čia taip grumoją su tuo turėsite, bet ži-nant p. Dundulio taktiką ir jo partyvumą, sunku tikėti, kad jis saviems šitaip grumotų. Gi visi žino, kad apart jo artimų komunistų, niekas nei nemano SLA. gyvenime vaidintis delei nuomonių skirtingumom.

Jis taipgi užgieda, kad Susi-vienijimui nėra jokio pavojaus iš skelbiamų „baubų“ pusės ir džiaugiasi, kad pereitas SLA. Seimas praėjęs be didelių aud-rų ir kad mums reikia tik dirbti ir daugiau nieko nepai-syti. Kad reikia dirbti, tai la-bai sveikas patarimas ir linkė-tina, kad p. Dundulis pats pir-mutinis tatau parodytų aktualiu darbu, o ne vien tuščiais žo-džiais.

Kadangi p. Dundulis tame savo straipsnyje pasirodo S. L. A. nariams tokiu nekaltu avinėliu ir nuduoda, kad jam la-bai rupi SLA. reikalai, todėl pravartu pažvelgti kaip realy-bėje jisai elgiasi tais klau-simais. Pirmiausiai tenka paste-bėti tas faktas, kad pereitame SLA. Seime p. Dundulis pasi-rodė, kad jisai yra griežtas partizantas ir jam rūpėjo ne SLA. labas, bet komunistų par-tijos nusistatymas Susivieni-jimo užvaldymo klausimu. Jisai lankėsi į kiekvieną komunistų kokusinį susirinkimą, kurių bu-vo laikoma kasdien laike SLA. Seimo ir visuomet sutikdavo su ta nuomone, kad komunistai tu-ri užvaldyti SLA. ir jį padary-ti „darbininkišku“.

Taipgi ir pačiame Seime viešai pasiro-dė, kiek jam rupi Susivienijimo labas, ypač kilus išbrauktojo iš SLA. Bimbos klausimui. Jisai ko neplyšo berėkdamas, kad reikia Bimbą gražinti at-gal į Susivienijimą, nes jis ne-teisingai nuteistas, nors nekar-čią tarpe savųjų ir pats Dundu-lis ir kiti komunistų lyderiai pripažino, kad Bimba reikėjo išbraukti iš SLA., nes jis yra sunkiai nusidėjęs prieš Susivie-

ajimą. Vienok besilaikydami jį kontroliuojančios partijos nusistatymo, visomis išgalėmis gynė Bimbą ir priejo net prie to, kad kiekvienas protaujantis SLA narys pasipiktino jo tokiu pasielgimu, kaip jis pasielgė gindamas Bimbą SLA. Seime.

Toliaus, p. Dundulis ir po Seimui sugrįžęs į Chicago visokias nesąmones pasakojo apie Seimą ir vis savotiškas išvadas darydamas erzino vienus narius prieš kitus ir smarkė Susivienijimo prieštakių stovinius žmones. Taipgi ir jį siuntusios į Seimą 129 kuopos susirinkime išdavė tokį raportą, kuris visą Seimo veikimą aukštyn kojomis apvertė ir net griežtai meilagingus faktus skelbė. Tą man teko girdėti iš pačių 129 kuopos narių ir pagaliau tas buvo paskelbta „Vilnyje“ ir p. Dundulis iki šiol to neužginčino. Vadinasi, jis taip pasielgė kuopos susirinkime. Kadangi apie tai jau buvo rašyta „Tėvynėje“ pačios Redakcijos peržiūgose, tai aš apie tai nieko nei neminėsiu — tą faktą SLA nariai jau žino.

Dabar suderinkite p. Dundulio žodžius su jo darbais ir pamatysite patys, kiek jam rupi SLA labas. Ypač šiek tiek prieš p. Dundulį nieko neturiu ir iki pereinimo SLA. Seimo aš jį laikiau rimtu ir SLA labą branginančiu žmogumi. Bet pamatęs pereinimą SLA. Seime visą komunistų užkulisinę politiką ir matydamas, kad p. Dundulis tai politikai nuo širdies priitaria ir Seimo sesijose ją gina, taipgi išgirdęs apie jo raportą 129 kuopos susirinkime, pilnoje nuogrybėje pamačiau kokių ištikrųjų yra p. Dundulis ir negaliu ištylėti netaręs žodžio prieš tokią veidmainybę. Todėl bereikalingai p. Dundulis gieda per „Tėvynę“ į SLA narius lakstingalo balsu, nes kiekvienas protaujantis SLA narys mato, kad savo darbais jisai yra avinėlio kailiu apsisiautęs vilkas. Tegul nemano p. Dundulis ir jam panašūs veidmainiai, kad SLA nariai yra mažais vaikais ir juos galima nuobovyti gražiais žodžiais. Atminkite, kad veikieji SLA nariai yra protaujantieji žmonės, o ne jau pajėgia spręsti ne žodžius, bet darbus. O jūs darbai kai kartas rodo, kad jums SLA labas nerupi ir jeigu paskelbtumėte SLA nariams jų kokosinių susirinkimų nutarimus, tai gal ne vienas prisieitų ir iš Susivienijimo išsiskirti.

Čikagieškis Delegatas.

LIETUVOS ATEITIS PAVOJUJE.

(Tąs nuo 1 pusl.)

susiprasti, spiestis kruvon, kad sustabdžius kunigų įsivyravimą, bet ar ne per vėlu? Stovime ant kranto prapulties, ir kas žino, ko susilauksime. Nepatenkinti ukininkai, darbininkai, valdininkai, mokytojai, pažangesnieji inteligentai. Gerai vieniems tik kunigams ir vienuoliams. Ei, amerikiečiai! Jūs gero trokštate, Jūs palaikote Tautos Fondą, bet atsiminkite, kad Jūs Lietuva, tautą smaugiare! Žinoma, Jūs sakysite, kad aš šneku kaip po laisvamanis; bet tai netiesa, aš esmiu lietuvis ir pats veik nieko nebeturiu, vien tik dirbdamas Lietuvai, ir iš jos sau nieko netroksdamas, nė turty, nė garbės. Aš nebilgai gyvenau, o Jūs pamatysite, kad kunigus remdami Jūs prapultin pastumėjote tautą ir pavergėte ją. Gal ateitis suteiks ir Jums daugiau

išminties, ir kitaip padarysite, negu iki šiolei darę esate. Sunku man taip rašyti Jums, kurie taip kaip ir aš, ne blogo o gero Lietuvai troškote ir trokštate. Ne vergijos Lietuvoje reikiama, o laisvės. Nuo kunigų laimės nesulauksime. Mes gyvename, kaip gyvena žmonės po carų valdžia. Ir pranašauju, kad ateina „Aušros“ laikai, kur knygas gabensime iš užsienio. Ir dabar turime jau rupintis, kad užsienis spausdintų tinkamą literatūrą, kurią prisistais slapta per mūsų sieną gabenti.

Daug labų dienų visiems! Amerikos lietuviams — mano draugams ir pažįstamiems, ypač SLA nariams! Dr. J. Šliupas.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Mušis su sukilėliais.

Niesvico (Niesvyžiaus?) valsčiuje, Nowo Grodek vaivadijoje Lenkų policija susirėmė su sukilėlių kuopa iš 20 vyrų, kurių keturis nušovė, o tris suėmė. Policijos pusėje 10 negyvų arba sužeistų. Sukilėliai buvo apginkluoti šautuvais ir rankinėmis granatomis. Pastarosios plyšdamos uždegė visą kaimą.

Želgovskis Vilnių sergės.

Dažnus sukilimai okupuotame krašte prieš engėjus okupantus ir pastarųjų galabijimas rimto pavojaus įvarė Varšavai. Įvestas karo stovis ir žiaurios priemonės civilizuotų barbarų nepakeitė dalykų stovio šiam krašte. Dabar pasiekę mus žinios sako, kad Vilniaus rajono apsauga pavesta Želgovskui. Stotyse stovi raiteliai ir broniruoti auto; gelžkelių linijos sustiprintai saugojamos. Manoma sukilėlius apgulti iš keturių šonų ir priversti pasiduoti. Prie Lenkijos generalio štabo tam tiksiui sudaryta net specialis operacijų skyr.

D-ras Šliupas mokytojas.

Kaip girdėjome, Kėdainių Mokytojų Seminarijon Liet. M. Pr. S. Centro Valdybos kviečiamas Lietuvos Universiteto garbės prof. J. Šliupas dėstyti anatomiją, fiziologiją, higieną. Gerbiamas dr. J. Šliupas sutiko ir greitai laiku kelsis į Kėdaines.

Linams rauti mašina.

„Lietuvos“ žiniomis, vienas ukininkas išradęs linams rauti mašiną, kurios pagalba bus galima lengvai ir greit nurauti didelius linų plotus.

Darbininkus malšina salvėmis.

Vilniaus laikraštis „Vil. Utro“ praneša, kad Vilniuje Moravo Ostrava (okupantų pavadintas vienas Vilniaus priemiestis) patarsėjusi tuo, kad ten nuolat darbininkus ramina ma salvėmis (zulpami).

Kariuomenės manevrai.

Rugpjūčio 12 d. Kauno apylinkėse, tarp Nemuno ir Neries buvo kariuomenės manevrai, dalyvaujant Respublikos prezidentui ir karo vadovybei.

Severos Gyduoles užlaiko seimynos sveikata.

DĖL NEVIRINIMO

sustiprinimo nusilpėjusių ir stokos apetito vartok

SEVERA'S BALZOL.

Abelinas stiprintojas vyrams ir moterims.

Jis maitina kraują, paaugdo virinimą, reguluoja atidalinimus, stiprina organus prie normalios veikmės.

Kaina 50 ir 85 centai. Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Merginos — Jūsų Rupesčiai Užsibaigė!

Buvo laikai, kuomet niekas nežinojo kas yra pleiskanai ir kaip nuo jų atsikratyti. Šiandien yra visiškai paprastu dalyku užlaikyti savo plaukus ir galvos odą švarią ir sveiką padėtyje.

Ruffles

Ištepant galvą kas vakaras einant gulėti per savaitę ar dešimtį dienų, sunaikins pleiskanai ir paragina jūsų plaukų augimą. Po to naudokite Ruffles tik retkarčiais sulig reikalo ir daugiau neturėsite jokių nemagumų su pleiskanomis.

Bonka 65c. aptiekose, arba už 75c. prisiunčiame atšaliai iš dirbtuvės.

F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Gudrus Teisėjas Išgelbėjo Seimyną.

Namų svininkas užganėdintas Visi linksmi!

Tula lenkų seimyna New Yorko neseniai buvo pašaukta į teisimą, kuriame ejo byla dėl jos išvairymo iš namų. Principaliais liudininkais buvo keli kaimynai, kurie skundėsi, kad jie nuolat yra erziniami verkiančių kudių šitos lenkiškos seimynos apartamentais. Kaimynai tikrino, kad jie negali net naktimis miegoti dėl to kudių verkimo ir todėl prašė namų savininko išsivartoti šią lenkų seimyną iš jų namų.

Teisėjas išklauskęs verkiančių kudių motinos pasiteisino, kad ji negalinti verkiančių vaikų nutildinti, nes jie verkia kankinami mėslingio, paeinancio nuo vidurių deglio ir užkietėjimo ir ji nežinanti kaip jiems pagelbėti. Išmintingas teisėjas įsakė jai tuojau nueiti į aptieką, nusipirkti už 35c. bonką BAMBINO ir jo duoti kudiems, kuomet tik užeis tie skausmingi simptomai. Teisėjas bylą sulaukė 10 dienų, o motina padarė viską kaip buvo įsakyta. Dabar kudiškai naktimis jau neverkia, kaimynai yra užganėdinti, namų savininkas ištraukė bylą ir visi sau linksmai gyvena.

BAMBINO yra kudių geriausias draugu. Kudiškai mėgsta jį! Jie net prašo, daugiau!

(Paskelbtas)

SUNKUS DARBAS

nenkenia nei vienas, kasdien geria šią mašiną. Užlaikyti savo tvirtumą masuodamas savo muskulus kiekvieną vakarą einant gulėti. Ištrinkite gerai su šia mašina ir patikėsite.

Ir išvengkite suvargę, skaudamų muskulių ir degiančių pečių. Būkite tvirti ir sveiki, tuomet joks darbas jums nebus sunkus.

perpus. Net vienas atstovas seimynai gali būti de bonkos šio linimento. Nėra tikras, jei neturi INKARO valdaženi.

F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE“

DAR VIENAS PIKNIKAS. SLA. 83 kuopa rengia dar vieną puikų pikniką Nedėlio, rugsėjo 21 dieną, Queens County Parke, Maspeth, L. I. N. Y. Pradžia 1:30 val. po pietų. Visi Brooklyno ir apylinkės lietuviai ir lietuvaitės kviečiami skaitlingai atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Rengimo Komitetas.

1924

„Kanklės“ eina toliau. Ši „Kanklių“ laida bus kaip „Trejų Metų Kanklės“, leidžiamos už 1922—3—4 metus.

Trejų Metų Kanklės bus atspausdintos Lietuvoje, šių metų pabaigoje.

Trejų Metų Kanklių knygos dabartinė prenumerata tik du doleriai. Pinigus siųst Money Orderiais.

Antrašas:

Mikas Petrauskas,

Laisvės Alėja 60, Kaunas, Lithuania.

BALTIJOS AMERIKOS LINIJA Į LIETUVĄ Per Klaipėdą

Laivas „LITUANIA“

1-mą Spalio

Laivas „ESTONIA“

22-rą Spalio

3-čia klasa į Klaipėdą \$107.00

3-čia klasa į Kauną \$107.50

apart karės taksų

Atskiros kajutos su 2, 4, 6 ir 8 lovoms del mažų ir didelių seimynų.

Svarumas ir patogumas; Malonus patarnavimas; Geras maistas; Krutomis paveikslai.

Kreipkitės prie savo agentų, arba į

BALTIC AMERICA LINE

9 Broadway,

NEW YORK CITY.

F. ŽIVATAS

Parduodu laivakortes geriausių garlaivių kompanijų į visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate). Inšurinu (apsaugoju) namus nuo ugnies, automobilius nuo ugnies ir atsakomybės nelaimei atsitikus.

Ofiso adresas: 1823 NO. MAIN AVE., SCRANTON, PA.

SUZINOK SAVO ATEITĮ! SKAITYK

„BURTININKA“

„BURTININKAS“ yra laisvos minties 20 puslapių praveiksluotas mėnesinis laikraštis.

„BURTININKA“ telpa: Burtai; monai; Juokai; Planetos; Burtininkų rateliai; Burimai oro; Burimai laimės; Raganos Ekzortas ir daugiau.

„BURTININKO“ kaina metams \$1.00. Neprašys mokslo šaltinį ir dėk doleri laiškais ir adresuok: „BURTININKAS“, 710 W. 33-rd St., Chicago, Ill. Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

Dept. 6.

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženkleliai-guzikėliai

VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS TRIJŲ RUŠIŲ:

Dideli Aukšiniai, naujo stiliaus po \$1.50
Mažesni Aukšiniai75
Paukuoti50

MOTERIŠKI SU SPILKUTĖMIS TRIJŲ RUŠIŲ:

Dideli aukšiniai po \$1.50, mažesni aukšiniai — po \$1.00 ir 75c.; paukuoti—po 50. Duodant užsakymus mažiau kaip ant vieno dolerio, reikia prisiųsti 10c. persiuntimui registruoto laiško.

SLA. kp. antspaudos-pečetis

Guminės Antspaudos su atramento paduškėle — po \$3.00
Geležinės Pečetis, išspaudžiamos į popierą \$5.00

Persiuntimo lėšas apmoka pačios kuopos.

SLA. kvitų ir orderių knygelės

Orderių knygelės išmokėjimams —po 50c.
Kvitų knygelės pinigų priėmimui—po 50c.

SLA. mokesčių-rekordų knygos

Liuosų lakštų sistema su drutais audimo apdarais su raktu ir 50 lakštų parsiduoda tikta už \$2.00.

Siunčiant pinigus į Centrą reikia siųsti kartu su narių mėnesinėmis mokesčiais pažymint ant mokesčių lakšto paliktos tuščios eilutės, už ką pinigai prisiunčiami.

Kiekviena kuopa privalo pasirūpinti ingyti viršui pabriežtus kuopoms būtinai reikalingus daiktus.

MONEY ORDERIAI turi but išrašyti ant Lithuanian Alliance of America, o mokesčių mėnesinius raportus (blankas) su pinigais siųsti sekančiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW

SLA. PILDOMOSIOS TARBOS IR KOMISIJŲ ADRESAL.

Pildomoji Taryba:

Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa.
Sekretorė — P. Jurgeliutė, 397 W. 30-th St., New York, N. Y.
Iždininkas — T. Paukštis, 18 Mill St., Pittston, Pa.
Iždo Glob. — J. M. Danielius, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Iždo Glob. — M. A. Raginskas, Box 144, Plymouth, Pa.
Dr.-Kvot. — Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Kontrolės Komisija:

J. W. Liutas, 45 Broadway, c/o U. S. Lines, New York, N. Y.
B. Saloveičikas, 17 Dwight St., New Britain, Conn.
K. Strumskis, 9729 — 107-th St., Richmond Hill, N. Y.

Apšvietos Komisija:

Pr. Bajoras, 417 E. 25-th St., Brooklyn, N. Y.
Dr. A. Montvidas, 25 E. Washington St., Chicago, Ill.
J. O. Širvydas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Istatų Komisija:

K. Jurgelionis, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
K. Gugis, 3323 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Z. Puišutė-Šalnierė, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Finansų Komisija:

J. S. Lopatke, Coal Exchange Bldg., Wilkes Barre, Pa.
A. F. Bredickas, Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa.
A. Mikalauskas, 125 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Sveikatos Komisija:

Dr. I. B. Bronušas, 615 Columbia Ave., Baltimore, Md.
Dr. S. Biežis, 3114 W. 42-nd St., Chicago, Ill.
Dr. A. J. Karalius, 3303 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Labdarybės Komisija:

P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
M. Baldauskintė, 60 Third St., Wyoming, Pa.
P. Balickienė, 3333 S. Wallace St., Chicago, Ill.

Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

F. Živatas, 1823 N. Main St., Scranton, Pa.
J. M. Buchinskas, 76 Glenwood Ave., Binghamton, N. Y.
S. Bakanas, 149 Moultrie St., Pittsburgh, Pa.

VISI SLA. NARIAI IR NARĖS REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI „TĖVYNĖJE“.

Pagalvokime Kam Tas Naudinga

Kad pažangiuose lietuviuose stoka sutarimo, visi tą matome, kaip lygiai matome, kad sutarimas būtina reikalingas sekmingai kovai su išsiterojusiu pažangos priešu-kleru. Tačiau kas tuo reikalui daroma, kad sutartinis pažangiasis srovės tai kovai? Nieko! Musų pažangieji vadai — rašytojai matomai to visai nepaiso: atbulai rodo savo gerumą, o „priešo“ nelabumą. Tame yra visa klaidis ir apie tai noriu pakalbėti.

Neminint kraštutiniųjų (bolševikų), kurie, sakoma, betuoliai, nors gal surastume budus ir su jais susiprasti, turiu omeny tautininkus ir socialistus, kurie riedvi srovi artimiausia turėtų sugyventi, kurių platfomos mažai skiriasi, nes nėra nė vieno pažangaus tautiečio, kuris socializmo dėsniams būtų priešingas, neigi blaivaus socialisto, kuris savo tautybės išsižadėtų. Šiandieniniuose ginčuose matosi vien tuščias pasididžiavimas ir „priešo“ žeminimas; pažangoj tie patys siekia, tas pats ir politikoj. Nors programai, keliai skiriasi, bet pasilieka tie patys pamatiniai principai — būtis ir gerinimas žmogaus labo.

Šaltu protu vadovaujant, visame galime kaip lietuviui, pažangos siekiant, puikiausiai sugyventi, o sutarę veikti sykiu daug sekmingiau, negu skaldytom spēkom. Tiesa, aktyvės kovos tarp tautiečių ir socialistų rodo nėra, tačiau paistę jų dviejų artimų srovių laikraščius, editorialuose matome vien kiršinimus, niekinimus vieni kitų. Nenoriu jų laikraštinių etikos mokyt — jų dalykas, tačiau rašytojai-redaktoriai žino, kad daugelis skaito abiejų srovių raštus, kuriems toki užpuolimo-niekinimo raštai priklau skaityti. Blogiau su tais, kurie vien savo srovės raštus te skaito, neskaitydami antros; kitų pusę jie mato — vaizduojasi visą bloginį, akiai pasiduodami rašytojo minčiai ir su tokiu jau sunkoka susikalbėti, susitarti, o susitarimas mums labai nūdien reikalingas.

Taip „išlavinti“ skaitytojai ne kokią naudą turi sau, nė draugijai, kada vienybė bei sutarimas musų tautos klausime, kovai su juodoju kleru, labai reikalingas. Tą visi suprantame, tačiau netik nesistengiame tam užkirsti kelio, bet dar kiršinimo darbas varomas tolyn. Užtai galima kaltinti redaktorių — rašytojus rašančius tuo klausimu, už netoleraciją. Iš kokios pusės ir ką nežiūrėsime, visuomet ko ieškome, tą randame: tai pažiūrų skirtumas, o daugiausia — nepakantus jausmas.

Ar negalėtų bent todi srovė, matyt viena antroji vien gerą, o blogą, kuris ir geriausiam pasitaiko — užtęli. Toks atsinešimas išieitų ant sveikatos — naujos ir pačioms bendradar-

baujančioms srovėms ir Amerikos lietuvių visuomenė.

Nemanau gint socializmo, nė jo vadų, neigi asmeniškai ką bendro turiu su jais; pareiškiu bešališkai, kad man tautininkai artimesni, bet turiu pripažinti, kad tokia redaktorių taktika nesveika lietuvių pažangos laimėjimams.

Redaktorių išvokama daugiau asmeniškumai, negu abelni principaliai skirtumai įvairiais gyvenimo klausimais. Surast pas kitą ydas labai lengva, bet prisipažinti prie savo ydų — nesimato noro nė pas tobuliausį žmogų. Sukiršint bile kas pataiko, bet suvienyt, suderint visuomenės jėgas, karkais ir galvočius neįstengia.

Norėt kad kitos srovės nyktų, o visuomenė tik mums sektų, tuščia viltis. Kol pažanga žengs, ji plėsis įvairiomis srovėmis — bu-dais, mes turime turėti pakantąs kitoms srovėms, kurios neina prieš mus ir tautininkus, susikalbėti, kur galima, su tokiais žmonėmis. Tautininkai su socialistais turi bendrą priešą ant pažangos tako — Lietuvos juodąjį klerą, kurio apgailejimai reikia vienybės ir įtemptų didelių jėgų.

Permatantieji turi pakelti balsą prieš dabartinį žalingą nusistatymą musų rašytojų, nežiurint kas jie nebutų — socialistai ar tautininkai. Įžiūrėjimas pas kitus vien ydų, kiršina ir skiria tas dvi srovi, o ne jungia, ir tas daroma tarsi tyksliai ir ne keno kito, o vien klero naudai.

Anis Rukas.

Klaipėdos Sukilimo Daviniai

Klaipėdos policijos komisaras, pasirėmęs gautomis slap-tai žiniomis, š. m. rugpiūčio mėn. 1 d. pranešė policijos vadovui padėjėjui, o pastarasis aukštajam Lietuvos vyriausybės Klaipėdos kraštui Igalitiniui, kad Klaipėdoj susiorganizavęs politinio perversmo komitetas, kuris 1—2 valandą naktį iš š. m. rugpiūčio 4 ir 5 d. rengėsi pulti kareivines, visas valdžios įstaigas, nugriauti esamą valdžią ir paskelbti absoliutinį freitstatą, kad perversmo vadus, buvęs vokiečių kariuomenės feldfelbis Fridrichas Blumenau išrinktas vyresniuojų sukilėlių vadu, jo pirmuoju adjutan-tu paskirta Martin Beck, antruoju — Rugulis, vardas kurio nesužinotas, raštvedžiu paskirtas Herbertas Kessleris, kad perversmo komitetas turi savo žinioj 400 žmonių, kad sukilėlių puolimo planas numatytas toks: 1-ji grupė — 80 žmonių, kuriai vadovs Jurgis Matšukas pults kareivinių pirmąjį nuo miesto rumą, tą dalį, kur gyvena kareiviai; II-oji grupė — 100 žmonių, kurios vadus turėsiąs but paskirtas rugpiūčio mėn. 1 d., puls kitą tų kareivių dalį; III-oji grupė — 100 žmonių, puls filgelį gyvenamą karininkų; IV-oji grupė — 100 žmonių, puls maisto, pašaro, ginklų sandėlius ir V-oji grupė, likusieji žmonės, turės suieiti policiją (krašto ir valstybės), užimti bankus, aerodro-

ma, uosto ir gatvės sargybą, kad po puolimo rugpiūčio 5 d. iš ryto bus paskelbta visų Klaipėdos krašto automobilių rekvizicija tikslu palaikyti ryšius su Hakenkreuzleriais (vokiečių tautinė organizacija) iš Tilžės ir bendrai iš Vokietijos, kad visi suimtieji lietuvių karininkai ir valdininkai bus laikomi įkaitais ir nugabenti į paruoštą kiekvieną valandą plaukų šlickmano garlaivį; kad rugpiūčio 1 d. 7 val. vakare pas vieną perversmo komiteto narį Joniškį (Klaipėdos priemiety), Hauptstr. 23, rengiamas perversmo vadų susirinkimas, tikslu galutinai susiorganizuoti, kad tą pačią dieną turi but išrinkta delegacija vyksti Tilžės pas Hakenkreuzlerius vadą vokiečių kapitoną Amoną pasitar-ti su juo perversmo pagalbos reikalais; kad apie 150 Hakenkreuzlerių jau turi ginklus; kad pirklys šverda (turis ginklų krautuve) yra pasizadėjęs sukilėliams duoti ginklus, kad apie 40 kulkošvydžių tikimasi gauti iš Tilžės, kad Nimerzatėj rugpiūčio 2 d. Fridrichas Blumenau, perversmo vadus, su Jurgiu Matšuku nustatys finansavimo ir bendros organizacijos klausimus.

Rugpiūčio m. 1 d., 7 v., kaip buvo sukilėlių susikabėta, pas Martyną Becką, Joniškį, tikrai įvyko vadų susirinkimas ir jų dalis, butent: Blumenau, Beck, Stuhler, Simoneit, Kessler, Heibet, Balnus, Uksienis; Šven-sig, Karalius, Jokubeit, Perkams policijos tapo areštuoti, vėliau rugpiūčio 2 d. areštuoti dar 4 iš to susirinkimo pabėgusieji, butent: Bother, Otto, Balnus, ir Matšukas, rugpiūčio 3 d. tapo sulaikytas Valteris Varžus, įtariamasis dalyvavimu sukilimo rengime ir turis ryšių su vokiečių slaptomis organizacijomis.

Darant policijai kvotą areštuotieji Herbert Kessleris ir Gustav Botcher parodė, kad tikrai trečiadienį, liepos 30 d., vakare, Fridrichsmarkt, buvęs slapta susirinkimas, kuriame Blumenau buvo išrinktas perversmo vadu, Franz Jokubeit buvo paskirtas I-os kuopos vadu, Kessleris II-os, Matšukas III-os, Otto Balnus IV-os, Beckas — Blumenau adjutan-tu, Rugulis 2-ju adjutantų, Botcheris — karininkų ap-rūpinimo, Herbert Balnus turėjo vesti puolimo kuopą (štosstrup-pe), be to dar pridūrė, kad kiti paskirstymai turėjo būti baigti sekantį susirinkimą, ir kad puolimo planas buvo sugalvotas toks, kaip tai pažymėta buvo policijos pranešime. Toliau, minėti Kessleris ir Botcher parodė, kad antras sukilėlių susirinkimas įvyko 7 val. vakare rugpiūčio 1 d. pas Martyną Becką, Joniškį, kur dalyvavo taip pat Hakenkreuzlerių vadus Rodzko ir pirmo susirinkimo dalyviai Blumenau, Balnus, Botcher, Beck, Christupas Simonaitis, Petrikas, Ernestas Stuhler, Kessler, Svensig ir daug kitų, daugiausia Hakenkreuzlerių; tame susirinkime Blumenau reikalavo, kad susirinkusieji prisieltų kovoti už perversmo komitetas turi savo žinioj 400 žmonių, kad sukilėlių puolimo planas numatytas toks: 1-ji grupė — 80 žmonių, kuriai vadovs Jurgis Matšukas pults kareivinių pirmąjį nuo miesto rumą, tą dalį, kur gyvena kareiviai; II-oji grupė — 100 žmonių, kurios vadus turėsiąs but paskirtas rugpiūčio mėn. 1 d., puls kitą tų kareivių dalį; III-oji grupė — 100 žmonių, puls filgelį gyvenamą karininkų; IV-oji grupė — 100 žmonių, puls maisto, pašaro, ginklų sandėlius ir V-oji grupė, likusieji žmonės, turės suieiti policiją (krašto ir valstybės), užimti bankus, aerodro-

30 d. susirinkimo nutarimo užrašai, kurie visiškai patvirtina viršminėtų kvociamųjų parodymus.

Geležinkelių policijos nuvados viršininkas pranešė Aukštajam Lietuvos Vyriausybės Klaipėdos kraštui Igalitiniui, kad Pagėgluose gauta iš Vokietijos rugpiūčio 2 d. ir yra mui-tinė 2,000 trijų rusių, ulonų, gusarų ir pėstininkų prūsų kareivių kepurų ir 200 brulotų; kadangi tas kepurės iki rugpiūčio 4 d. apžiūrėti niekas mui-tin neatvyko, tai jos buvo kon-fiskuotos. Viduj įdaros buvo rasti lapai su pažymėjimu: gavėjas A. L. Švark, Šilutėj, bet rugpiūčio 4 d. atvyko į muitinę ekspeditoriaus Kybart Pagėgluose tarnautojas ir padarė naują važtaraštį, sulig kurio tie daiktai peradresuoti vardu Aloizo Švark, Šilutėj. Kadangi pastarasis policijos įtariamasis buvo įvežęs šį pavasarį į Klaipėdą sprogstamosios medžiagos, tai policija mano, kad tos kepurės ir daiktai esą atvežti ruošiam sukilimui.

Einant pasakytais daviniais tardytojo kol kas patraukta atsakomybė: Fridrich Blumenau, Gustav Adolf Botcher, Martin Beck, Jurgis Matšukas, Ernest Stuhler, Christop Simonaitis, Herbert Kessler, Otto Balnus, Erich Uksienis, Valter Svensig, Johann Karalius, Johann Perkams, Franz Jokubeit, Valter Varžus. Kadangi 1924 m. Klaipėdoj tie asmenys priklausė prie slapotos organizacijos, turinčios tikslą ginkluotu sukilimu nuversti dabar esamą Klaipėdos krašte valdžią, panaikinti esamą dabar politinį sutvarkymą ir tuo būdu atstatyti tą kraštą nuo Lietuvos valstybės, t. y. nusikalstamųjų darbų, numatytu atatin-kamais įstatymais, veikiančiais Klaipėdos Krašte, jie atiduoti teismui.

(„Kl. žinios“).

Valijos Princas ir Lietuviškas „Jazz“

Šeštadienį, 6 d. rugsėjo, pa-luociuje milionieriaus C. H. Mackay, Harbor Hill, Roslyn, L. I., įvyko didelis pokilis są-rišy su atsilankymu Anglų sosto įpėdinio. Be muzikos ne-apeita: griežė net dvi or-kestrės, abi vedamos šokių mu-zikos „karaliaus“ Paul White-man'o, kuris savo „jazzu“ yra netikėtai čia, bet ir Europos sostinėse žinomas.

Princas atvyko lygiai pusę po aštuntos val. Jį patiko pas duris pats šeimininkas C. H. Mackay, kuris svečią perstatė savo pažįstamiems, pakvies-tiems į pokilį. 9 val. sėsta prie stalų. Whiteman'o orkestra pradėjo griežti iš operos „Hoffmano pasakas“.

Vos užbaigė „pasakas“ kaip sykiu, be pertraukos, pradėjo orkestra dukt: užtraukė „jazz“. Klausiau, klausiau — rodos žinoma melodija, tačiau iš sykiu negalėjau atsiminti kur ką panašaus girdėjau. Bet klumpakojis man priglobė jo atsikvošėti. „Jazz“, kurį Whiteman'as sukompanavo, buvo tai mišinys Miko Petraus-ko, Stasio Šimkaus ir kitų lie-tuvių kompozitorių muzika, pa-remta liaudies dainų motyvu. Tik pas Whiteman'ą, žinoma, viskas virsta į šokių muziką, vieton liudnos dainelės, kuri tave nuo žemės kelia.

Kažin ką musų kompozitoriai sakyti tokią muziką išgirdę: graičiausia bartusi už „sudar-kyką“. Kaip ten nebūti, man nemuzikui ta nauja šokių mu-zika, iš lietuviškų dainų-daine-lių sulipdyta, labai patiko. Kitas dalykas, ko negaliu

praleisti nepastebėjęs, tai pa-ties šeimininko, Mackay, de-mokratiškumas, kuris Europoj dar visai nežinomas. Visiems darbininkams duodama pilna lysoybė. Pavyzdin: amatinin-kai, kurie palociuje nuo seniau dirba, liuosai maišėsi su minis-teriais, generolais, admiralais ir kitais aukštais valdininkais; ir su jais apeita lygiai taip, kaip su kitais svečiais, kurių skaitlius viršijo 1,00 asmenų — vyrų ir moterų.

Elektrikai, mašinistai ir kiti palocius amatininkai su pačio-mis ir dukterimis sėdėjo greta su koku kunigaikščiu, baronu arba aukštu valdininku. Gene-rolas Pershing šposus krėtė su paprasta mergužele, pasakojo jai apie kokius ten juokingus atsitikimus Prancuzijoje ir ki-tur Europoje.

Teisybė, šiuo prohibicijos laiku, jaunimas Amerikoje ap-seina nepavyzdinčiausia ir ne-dyvas, kad Princas tankiausia šoko su vedusiomis moterimis, o jaunųjų, žinomų kaip „young things“, nei artyn ne-prisileido. Kur tiktai Princas neatsisės, tai pamatysi tos „young things“ ir besispeičia. Dažoj iki to, kad apie antrą valandą ryto Princas paprašė kapelmestro Whiteman'o, kad griežtų „leave me alone“.

Ten buvęs.

Juokų Teatro „Dzimdzi-Drimdzi“ Gastrolės

Rugsėjo 20, 21, 23 ir 24 dd., Bostone, bus pirmieji spektak-liai artistų iš Lietuvos. Jie lankysis su „Dzimdzi-Drimdzi“ po apylhkes ir po visas Mass. liet. kolonijas. Kas nori linksmai laiką praleisti, turi progos nueiti į vaidinimą ir iš-girsti daug visokių „fonijų“. Kaip girdėt tai artistai patys pasirašė sau programą. Jie paėmė net ir iš amerikiečių gy-venimo „Munšainą“, kurį rody-gastroluodami. Mayt, kad ar-tistai nesnaudžia ir rodos bus pirmutiniai tos rusišs teatra-l-menininkai. Musų pareiga apsilankyti jų vaidinimuose, nes negreit vėl pamatysim.

Tik pavasarį žada grįžti ir pa-rodyti vėl naują programą. Belieka lietuviams amerikie-čiams sveikinti tokius artistus ir linkėti, kad pabūtų pas mus ilgesnį laiką, duodami progus musų artistams prasimokinti iš jų.

Ant kiek teko sužinoti, tai jų „Dzimdzi-Drimdzi“ talpina sąvyje gražią misteriją „Lais-va Lietuva“, kuri papuošta muzika, dainomis ir melodekla-macija. Ta misterija kviečia visus lietuvius Vilniaus vaduo-ti. Jei taip, tai belieka mums gerb. artistus sveikinti už taip kilnų darbą. Tai tikrai Lietu-vos sunų, kurie pasiryžo mus ne tik palinksinti, bet ir gra-žaus vaidinimo, parodyti. Mes galėsime pasididžiuoti prieš sve-timtaučius su lietuvių teatru ir sava kuryba.

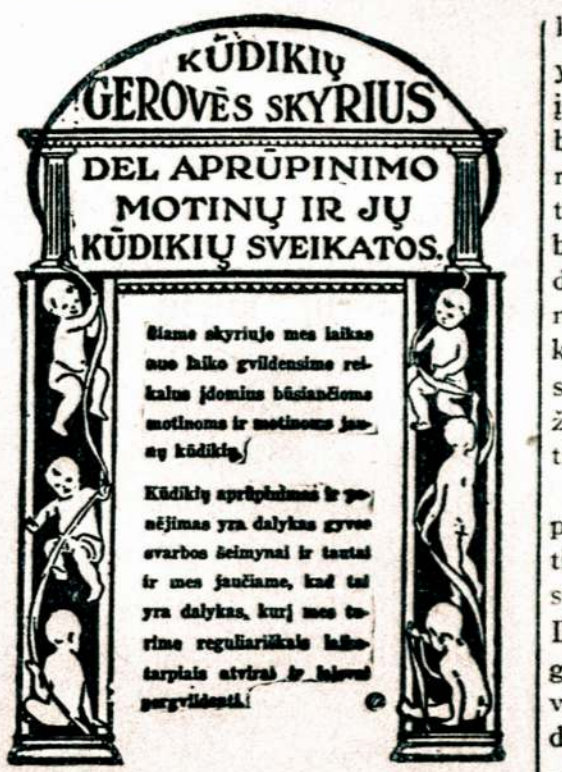
Gastrolėse dalyvauja: J. Di-kinis, V. Dineika, J. Olšauskas ir A. Vanagaitis. Didesnė kolonijose bus duodama ir

antra programa su „Munšai-nu“. Tai naujai parašytas vei-kalas iš „munšaino“ gadyne... Matomai jiems teko ragauti... Įdomus to veikalo turinys, nes turbūt sužetas imtas iš ame-rikiečių gyvenimo.

Už tokį drąsų žingsnį reik ar-tistus pagirti ir palinkėti jiems geriausių pasekmių. Duokit mums ir daugiau naujienų, nes mes pasilgę savo meno. Lie-tuvių teatras ir artistai, tik lietuvių kurybą privalo mums rodyti, nes svetimtaučių, turi-me ir čia pakankamai. Žadin-kit musų lietuvius ir skiepinkit juose Lietuvos meilę, keldami musų vardą svetimtaučių tar-pe. Mes Jums busime dėkingi už visą, kas tik lietuvių tautai garbę teikia!

Reporteris.

Patarimas yra kaip tos gy-duolės, kurias noriai teikiame kitiems, bet patys jų imti ne-norime.

STRAIPSNIS 89.

Kondensuotas pienas turi visus kaulinius ir mėnesinius vitaminus. Ant jo galima atsidėti del vienodos kietybės. Tas tiesa, tik kalbant apie geresniąją rusį. Kaip ir su kitais maistais, yra visokių rusių. Motinos turėtų vartoti tokį pieną, kurio firma yra pripažinta. Didži-uua pasirenka Borden's Eagle Brand, delto, kad ji geresnė už kitas rusis. Patartina vartoti tą pačią rusį vis-a-dos. Suprantama, kulkis turi teisę gauti geriausią, o niekas nėra taip svarbu, kaip maistas, ypatingai šiltame ore.

KUDIKIO DANTYS.

Sveikam kudiui dantys turi pra-sikalti tarp šešių ir septynių mėne-sių. Pirmieji dantys vadinami „pieniniiais“. Jų pasirodymo laikas

labai įvairuoja. Priežiūra tų dantu yra labai svarbi. Juos reikia du syk į dieną nuvalyti švelniai trinant bovelnos ar vatos gumulėliu, kurį reikia pašlapinti į borinės rugties tirpinį, padarytą iš pusės „aukštuko borakso amčiožo viena pante ver-dančio vandens. Vaikui augant, reikia jį pramokinti vartoti šepetu-ką. Antrųjų dantų sveikumas ir stiprumas daug priklauso nuo prie-žiūros teikiamos pieniniam dant-imis.

Antrieji, arba amžinieji dantys paprastai pasirodo apie šešius-sep-tintus metus. Jų yra 32. Labai svarbu juos tinkamai prižiūrėti. Daugelj ligų galima išvesti iš blogų dantų. Gerai prižiurimas dantis vargiai kada genda. Patartina ku-dikio dantis duoti išgaminuoti ger-am specialistui kas šeši mėnesiai, taip, kad puvima galima būtų tuoj sustabdyti pastebėjus.

Atminkite, kad „Žiupsnelis išven-gimo, vertas svoro gydulų.“

AR TAVO KUDIKIS NE-DASVERIA?

Labai patenkintam pasekmių gau-ta nesena gydanč nedapenėjimų mokyklos vaikų su Eagle Pieno. Blogai maitinami kulkiai tuoj pra-dėjo taisyti gavy Eagle Pieno i savo valgę. Nekurie augo du syk ne-gu paprastai. Visa gi grupė gavo vidutiniškai po septynių svarus daugiau negu kulkiai penėti pa-prastu iš bonkų pienu. O nuo io laiko mokytojai pastebėjo, kad ku-dikiai netik sveikatoje ir vikrame pamegę, bet ir sparčiai mokintis emė.

Skaityk šituos straipsnius kas sa-vaitę ir pasidėk atečiai.

DYKAI NAUDINGAS AR GRAŽI GERAS DYKAI RUBŲ ŠEPETIS ŽVAKINYČIA AR PLAUKŲ ŠEPETIS

už 90 Leibelių už 40 Leibelių už 50 Leibelių

Star ir Magnolia Pieno

Kiekviename name reikia šepetio drapa-noms, ar plaukams arba seto žvakinyčių, kaip yra paveikslė. Jie geriausios rūšies ir tarnauja puikiai. Juos ir kitas dova-nas gausite tauptydami leibelius musų ru-šių Kondensuoto Pieno. Rušys geriau-sios, o dovanos didžiausios vertės už pini-gus.

NEW YORK CITY, N. Y.
44 Hudson Street
netoli Duane Street
434 West 42nd Street
netoli Ninth Avenue
1427 Third Avenue
netoli 80th Street

BRONX, N. Y.
578 Courtland Avenue
netoli 150th Street
BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue
netoli 4th Avenue

LONG ISLAND CITY.
44 Jackson Avenue
netoli 4th Street
JERSEY CITY, N. J.
350 Grove Street
netoli Newark Avenue

KUPONAS

Borden's Premium Co., Inc.,
44 Hudson Street, N. Y. C.

Date: September 19, 1924.
Šis kuponas turi būti perkeistas
i 15 dienų nuo virš padoutos da-tos ant Specialės Dovanų Kortos.

Vardas No.12
Adresas Lith.

ŽMONIŲ SVEIKATA

MAUDYNĖ VEDA PRIE SVEIKATOS.

Sveikata yra brangus turtas ir tankiai maudantės galima tą turtą įgyti. Kokius ryšius turi maudymasis su sveikata? Žmogaus kūnas, pats save reguliuojantis, susideda iš įvairių organų, kurie sveikatą palaiko. Tarpe jų yra kuno oda, turinti tiek daug kraujagyslių ir nervų, kad įdirimas su šilkuote ištraukia kraują kurį širdis pumpuoja ir tuom pat sykiu priduoja skausmo, kas parodo komunikaciją su smegenimi. *Sie du organai, širdis ir smegenys kontroliuoja visus kūno veiksmus.*

Kad maudymas turi tiesioginę įtaką ant jų, parodo rytmetinis nusiprausimas, kuris tiek atgaivina visą kūną, kad be jo negalima apseiti. Tame atgaivinime yra visa maudymosi paslaptis. Jei nuplovimas veido yra taip naudingas, plovimas viso kūno turi būti kur kas naudingesnis. Patyrimas parodo, kad šaltas vanduo yra labai gaivinantis ir stimuliuojantis.

Maudytis drungnam vandeny yra gerai kuomet norima išsiprausti. Ir tas yra absoliučiai reikalingas nors sykį savaitę ar dažniau, sulig žmogaus užsiėmimo. Suprantama, augliakasy reikalauja išsiprausti dažniau, negu ofiso darbininkas.

Šilta maudynė yra taip pat gaivinanti, nes iš jos išėjus kūnas greitai sutraukia kambario temperatūrą, kuri paprastai esti žemesnė, negu žmogaus kūno, ir tas susidurimas ragina gaivinančius jausmus. Nuomone, kad šilta maudysė atidaro kūno odos skylutes yra klaidinga, nes jos visuomet esti atdaros.

Jei aplinkybės neprileidžia prie išsimaudymo, štai ką galima padaryti. Paejus abrusą, reikia jį sušlapinti per vidurį drungnam vandeny ir išgrešti. Laikant abu galus, trinti nugarą su juo į abi puses. Dažnai jį sušlapinant ir išgrežiant, galima visą kūną taip ištrinti. Išsimaudant drungnam vandeny kas rytmetį labai gaivina.

Maudynė, kur vanduo puola kaip lietus iš viršaus yra gerai tvirtam žmogui, bet kitiems netinka. Taip pat dažnai maudantės labai šaltam vandenį yra pavojinga, nebent pasirodytų reakcija, t. y., smagus jausmas be jokio drebulio.

GALE ILGIAU GYVENTI.

„Gali ilgiau gyventi“ sako daktaras Nathias Nicoll, Jr., New Yorko valstijos Sveikatos Komisionierius. Jis sako, kad senas graikų priežodis „Valgykim, gerkim ir linksminimės, nes rytoj turim mirti“, permainytas ir pritaikytas, šiems laikams šiaip skamba: „Valgyk ir gerk tinkamus valgius, bet vengk mirties ilgiausiai kiek galima.“

„Daugumai žmonių, ne-

turinčių keturiasdešimt metų, mirtis atrodo labai toli. Apdraudus kompanijų agentų prašimai, kad jie prisirengtų prie mirties, nes nei vienas nežino ką rytoj bus, randa juos labai šaltai į tai atsinešančius. Po keturiasdešimt metų jau jie kitaip žiūri; metai labai greit bėga: jie atranda kad gyvastis brangi ir paskirti gyvenimui metai pertrumpi.

„Dauguma žmonių galėtų pridėti nuo vieno iki dešimties gyvenimui metų, eida mi nors sykį į metus pasakantį gydytoją, kuris padarytų pilną fizinį išegaminavimą. Tas išegaminavimas nepriduotų ilgesnio gyvenimo, bet gydytojo patarimai tą padarys.

„Žmogus dažniausiai miršta iš priežasties kokios ligos arba nelaimingo atsitikimo. Širdies, kepenų, džiuvos ir vėžio ligos užmuša didelį žmonių skaičių. Tokios ligos paprastai prasideda menkais simptomais, kurie retai patėmiami. Kada jie atrandami pačioje pradžioje, galima lengvai išgydyti. Apleisk juos kelis metus ir dar kartais bus galima išgelbėti. Dar pora metų ir išsigelbėjimo nuo to jau nebėra.

Žinoma, fizinis išegaminavimas kasmet nesulaukys nuo nelaimingų atsitikimų. Vienok yra atrasta, kad dauguma nelaimingų atsitikimų, ypač tarpe žmonių kurie dirba prie mašinų, riečių arba pavojingose darbuose, buvo iš priežasties menko matymo ir girdėjimo, galvos apsukimo arba apalpimo, nuovargio ir kitų padėčių, kurios nebutų įsigalėjusios, jei laiku būtų buvę pataisomos. Yra spėjama, kad tokiu būdu pusė mirėjų, kurios atsitinka, būtų buvę galima išvengti.

„Yra dar ir kita pusė šitai propozicijai: dauguma žmonių rupinasi, manydami, kad kas nors su jais negerai yra. Bet pas gydytoją neina, bijodami, kad jis nepasakytų to, ko jie nenori girdėti. Vienok fizinis išegaminavimas greičiausiai parodytų faktą, kad daugiau nieko netruksta kaip permamos valgyne ar darbe, arba poilsio ar ko kito, kuris lengvai prieinamas. Butų verta užmokėti už išegaminavimą, kad tikrai sužinotų, jog nėra taip blogai kaip manoma.

„Dabar žodis apie gydytoją. Padaryk sutartį su geriausiu gydytoju kokį pažįsti. Bet netikėkis gauti fizinį išegaminavimą veltui. Brangiausias patarimas, kokį gydytojas gali suteikti, yra tada, kada jis tave užlaiko sveiku.“

KUNO PARAZITAI.

Gamtininkai sako, kad kiekvienas gyvas daiktas pasaulyje turi savo priešus. Dažniausiai šie priešai yra parazitai, tai yra, mažesni augalai ir gyvuliai ima maistą ir užlaikymą nuo didesnių.

Mažos blusos turi mažesnes blusas už save, kurios

jas kanda, ir tos mažesnės turi dar mažesnes ir tt.

Kalbant apie blusas — ir šie sutvėrimėliai yra naudingi. Skaitlius jų sveika žūnims — jos neleidžia jiems per daug tingėti.

Civilizuota visuomenė vienok neprivalo laikytis tokio „filosofiško“ išrokavimo, kad pakęsti parazitų; sykį įgavus, turi stengtis kuogreičiausiai jų nusi-kratyti.

Mažytė niežėjimo kirmėlaitė ir galvos utėlė yra dažniausiai pasirodanti parazitai. Jie labai plėčiasi, kur daug žmonių gyvena labai susikimšę, o kartais net pasirodo mokyklose.

Niežėjimas dažniausiai yra iš priežasties mažos kirmėlaitės kuri knisiasi po skura. Tas dažniausiai veda prie didelio niežėjimo, kuris darosi aršesnis ant nakties ir kuomet labai šalta. Jei tos kirmėlaitės nėra greitai naikinamos, jos labai plėčiasi, ir priduoja daug nemalonumo. Vietos, kur tos kirmėlaitės išgyvena yra tarpe pirštų, ant riešų ir kitose kūno dalyse.

Ta liga yra užkrečiama. Ją galima gauti nuo tų, kurie ją turi, ir miegant tose patalose, kur ja sergantieji miega. Dažnus plovimas su muilu ir vandeniu gelbsti sustabdymui, bet visai nenaikina tos ligos. Ant laimės tuos mažyčius parazitus galima panaikinti su mostimis, turinčiomis sios ir naftalio. Prieš dedant tokią mostį reikia gerai nuplauti užkreštas vietas su muilu ir šiltu vandeniu. Kad užmuštų visus parazitus, kurie kartais galėtų rasti drabužiuose, reikia juos gerai išvirinti, o kitus kurių negalima plauti, išprosiminti su karštu prosu.

Galvos utėles galima greitai panaikinti ištrinant galvą su lygiomis dalimis alyvų aliejaus ir kerosino paskui apsukant galvą aburūsu, ir laikant taip per dvyliką valandų. Tada galva turi būti išplauta gerai su muilu ir šiltu vandeniu. Ta procedūra užmuša tuos gyvūnus, bet neužmuša jų kiaušinių, arba glindų, kaip paprastai vadinama, kurios paskui išsiperi ir gyvas utėles. Tas glindas galima išskuoti su labai tankiomis šukomis pamir-kintomis uksuse.

Kuomet mergaitė skundžiasi, kad jai kaklas niežti, reikia tuojau iškoti utėlių buvimo ženklų. Nėra tai jokia gėda turėti utėles. Dažnai mokyklose randasi vaikai ir mergaitės su švariais ir nešvariais papročiais, ir jų kepurės paprastai kabinamos viename kambary. Senesni žmonės kartais igauna utėles mēgindami kepurės, ypač pigesnėse krautuvėse. Kaip pirma sakytą, nėra tai jokia gėda įgyti utėles, bet labai didelė gėda, jei jų greitai neatsikratoma.

F. L. I. S.

Senatvė yra neišvengiama, vienok moteris mėgina ją paslėpti, o vyrai prieš ją kovoti.

Patyrimas lyginasi policistui, kuris ateina pagalbon pervelai.

KALENDORIUS!

Kiekvieno žmogaus gyvenime būtina yra reikalingas Kalendaris, kad turėti kaip informaciją: apie šventes, istorinius įvykius ir šiaip gerų pasiskaitymų. Sandara šiais metais kaupik ir išleido tokių Kalendarų, kuriame telpa daug eilių, informacijų ir šiaip naudingų skaitymų. Kalendaris kainuoja 25c. Tad prisijusk pašto ženkliais, o Kalendaris Tams-tai bus pasijustas. „Sandaros“ savaitinio laikraščio prenumerata metams Amerikoje \$2.50, Lietuvoje \$3.00. Kas užsirašys „Sandarą“, tas gaus Kalendarį kaip dovaną.

S A N D A R A,
327 E Street, So. Boston, Mass.

DIRVA

Mokslo, Literatūros ir Politikos Savaitraštis
Išleina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams \$2.00
Lietuvon metams \$3.00

Pusei metų pusė kainos.

„D I R V A“

3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

„Dirvos“ Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

V I E N Y B Ė

Liaudies Universitetas.

Tas, kuris turi 37 metų „Vienybės“ komplektus, turi namuose turtą, kurio kultūrinė vertė atstoja pagarsėjusią pas amerikonus „Five Foot Book Shelf“ išleistą Harvardo universiteto prof. pagelba.

Ir kiekviename numery „Vienybės“ kultūros turas didėja eilėmis, apysakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.

Keturi doleriai ant metų reiškia truputį daugiau kai centas į dieną. O už juos gausite „Vienybę“ kas antrą dieną ir džiaugsitės kas dieną.

V I E N Y B Ė,

193 Grand St.,

Brooklyn, N. Y.

T Ė M Y K I T Ė !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotasis Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išsivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsaksysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00

Reikalaujami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

„TEVYNĖS“ ADM.,

307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

Biznieriui Garsinkitės „TEVYNĖJE“.

DABAR UŽSIRAŠYK

“AMERIKOS LIETUVI”

Amerikos Lietuvis, savaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražių sieninį kalendarį. Užsirašyk dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti Amerikos Lietuvių pardavinėti knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigų siųsdami adresuokit taip:

“AMERIKOS LIETUVIS”

15 MILLBURY ST.,

WORCESTER, MASS.

SUSIVIENIJINO

LIETUVIŲ

AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekan-

čios KNYGOS:

Amerika—Inforamcijos apie Ameriką ir tt. 1.00

Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 10c.

Daktaras iš Prievartos (Komedija) 20c.

Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.

Kas iš Kur Pareina? 20c.

Kaip Gyvena: Latviai, Suomia, Angliai — 20c.

Kelionė į Sidlavą — pusl. 48 15c.

Konradas Velenrodas — pusl. 24 15c.

Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės 15c.

Lietuvių Tautos Klausimas Europos

Karės Metu pusl. 102 35c.

Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 — 40c.

Nuo Degtinės — pusl. 19 10c.

Petras Žemaitis — pusl. 69 20c.

Perspėjimas apie šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.

Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 10c.

SLA. Istorija (1896-1915) \$1.50; audimo

apdarais 2.00

Susiprato — 64 pusl. 20c.

Virėminėtas knygeles SLA. nariai gauna

už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ

PILNĄ KAINĄ:

Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.

Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija — 35c.

Aisopo Pasakos — pusl. 364 \$1.25

Lenkų Apaštalininkas Lietuvoje—pusl. 258 1.00

Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos

— pusl. 172 50c.

Žmogaus Pareigos — pusl. 245 1.00

Žodynas lietuviškai-angliškai ir angliškai

lietuviškos kalbų. Sutaish A. Lalis.

Pusl. 1,274. Kaina \$10.00

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.

Eglė \$10.00

Penkių Metų Kanklės \$5.00

Liet. Dainos 50c.

Birutės arija 30c.

Pasaka 80c.

Kanklės 1920 m. \$2.00

Aras, kvartetas 40c.

LITHUANIAN ALLIANCE

OF AMERICA

307 W. 30-th Street

NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

Vilnius — Elgetų Miestas.
Šiomis dienomis „Tėvynės“ redaktorius gavo atvyrūtę nuo D-ro E. G. Klimo iš Paryžiaus. Rašo sekamai:

„Vaikštinėjame po Paryžių. Čionai pigiau viskas, negu Berlyne. Vaziuojant į Vilnių lenkai ko tik nesuareštavo — iškrėtė ir pančiakas. Suskaitė pinigų ir atėmė laikraštį „Lietuvą“. „Tėvynės“ į Vilnių ateina mažai, nes lenkai kur tik sugriebdami ją konfiskuoja. Tikras ubagų miestas tas mūsų Vilnius! Didžiausi ubagai vaikšto gatvėmis ir sugavę jiems pažįstamą amerikoną, laiko už skvernų ir šaukia: „dai nam chleba“ ir nepaleidžia kol kas nors duodi. Sunkus Vilniaus gyventojų gyvenimas...“

Sandariečių Konferencija.
Rugsėjo 11 d. vakare, Vienių svetainėje, Brooklyne, įvyko sandariečių konferencija, kurioje dalyvavo gražus buvęs veikėjas, vienok galėjo būti ir daugiau. Šioje konferencijoje A. L. T. Sandaras prezidentas J. W. Liutas darė platų pranešimą apie savo kelionę Lietuvoje, gyvais faktais apibūdindamas šandarienį Lietuvos politinę ir ekonominę padėtį. Pranešimas buvo įdomus ir nuosėklus, iš kurio daug sužinojome apie Lietuvą. Pil. Liuto pranešimo galutinė išvada — trošku Lietuvoje gyventi pažangiam elementui politiniu žvilgsniu, o finansinis Lietuvos suirimas lygiai smaugia visus gyventojus, išskiriant tik pačius Lietuvos valdonus — kleikalus.

Taipgi konferencija apsvaistė kelis svarbesnius klausimus ir padarė nutarimus, kaip pasiūlymą sandariečių bendrajai nusistatymui tais klausimais.

Dalyvis.

Dainininkas Babravičius New Yorke.

Kaip jau „Tėvynės“ skaitytojams yra žinoma, kad rugsėjo 28 d., Academy of Music gražioje salėje, Brooklyne, yra rengiamas žymiausias mūsų dainininkui Juozui Babravičiui koncertas. Taipgi, kad kuogeriausiai prisirengus prie koncerto, gerb. Babravičius rugsėjo 14 d. atvyko New Yorkan ir antritojais atsilankė „Tėvynės“ redakcijon. Trumpam pasikalbėjime jisai pareiškė, kad atsilankymas Italijon daug jam pagelbėjo ir jisai tikisi, kad šiame koncerte Brooklyne New Yorko ir apylinkės lietuviams jisai pasirodys dar geriau, negu pesirodė Chicagoje ir kituose miestuose.

Kur tik p. Babravičius dainavo, visur anglų spauda apie jį atsiliepė kuopuikliausiai. Pavizdžiu iš pereinamųjų koncerto Chicagoje „Chicago Daily News“, gegužės 21 d., 1923 m., rašo sekamai:

„Tenoro balsas nepaprasto gražumo, apėmimo ir galios buvo girdimas šį sezoną antrą kartą praeito penktadienio vakare, kai Juozas Babravičius, lietuvių operos dainininkas, davė Orchestra Hall salėje antrą koncertą.

„Jis dainavo kai kurias rusų įvairių kompozitorių dainas ir vėl parodė savo tobulą muzikalinį stilių, emocinę balso kokybę, intensyvią interpretaciją bu dą, ir jo puikus scenoje užsilikymas rado tinkamą įvertinimą auditorijoje.“

Ir visa Chicago anglų spauda su pasigėrėjimu minėjo p. Babravičiaus koncertus. Taipgi tokiu pačiu pasigėrėjimu aprašo jo koncertus ir Anglijos spauda, kuomet jisai tenai koncertavo. Taipgi ir Brooklyno-New Yorko ir apylinkės ieu-

tuviai, ypač kurie myli muziką ir dainas, neprivalo praleisti progos išgirsti šį mūsų žymiausių dainininką. Pasistengkite nusipirkti bilietus iš anksto, nes gali pritrūkti vietų. Reikia atminti, kad nemaža ir sveimtųjų ateis pasiklausyti p. Babravičiaus dainavimo, o salėje lenda tik apie pusantro tukstančio žmonių. Taipgi kiekvienas apsirupinkite bilietais iš anksto, kad vėliaus nereikėtų gailėtis.

Nepamirškite Puikias Pikniko.

Dar kartą primename, kad sekamą sekmadienį, rugsėjo 21 d., įvyksta SLA. 83 kuopos 15-tas metinis piknikas. Šis piknikas bus tikrai puikus, nes rengėjai visomis išgalėmis rengiasi svečius palinksinti ir patenkinti. Piknikas įvyks gražiam Queens County Parke, 168 Garrison Ave., Maspeth, L. I., kuriame yra puiki šokių salė ir prie gražios p. Retekevičiaus orkestros jaunimas galės puikiai pasišokti ir pasilinksinti. Bus ir gražus programos. Todel visi lietuvių, ypač SLA. nariai, vaziuokite į šitą puikų pikniką. Par- ką pasiekti galima sekamai: iš Brooklyno reikia imti Grand St. karą ir vaziuoti iki Garrison Ave. Iš kitų kolonijų vaziuojant reikia vaziuoti Brooklynan ant Marcy Ave. ir ant So. 4-th gat. gauti Grand St. karą.

Atsilankė Svečiai.

Rugsėjo 9 d. lankėsi „Tėvynės“ Rerakcijoje p. Jonas Pautienius iš Paryžiaus, kuris keli mėnesiai atgal atvyko Amerikon savo mirusio brolio, kunigo S. Pautieniaus, palaikų reikalu. Mat mirdamas kun. Pautienius iš lietuvių surinktus pinigus užrašė kardinolui, todel dabar giminės nori sulaužyti velionio paliktą testamentą ir tuo tikslu p. Pautienius atvyko Amerikon. Kiek yra žinoma, ką kardinolo atskaita parodo, tai velionis kun. Pautienius palikęs viršaus 80,000 dol., vienok manoma, kad čionai nei pusė paliktų pinigų neparodoma. Šiuo reikalu padaręs žygius p. Pautienius, rugsėjo 10 d. išplaukė atgal į Paryžių. Su juo drauge Redakcijon lankėsi ir Brooklyno lietuvių veikėjas pil. Struogis.

Rugsėjo 10 d. lankėsi Redakcijoje pil. J. Galinaitis iš Baltimoro, Md., žymus SLA. ir vietos lietuvių veikėjas. Taipgi tą patį dieną lankėsi SLA. narys pil. Bronius Puznėkas iš Haverhill, Mass.

Rugsėjo 11 d. lankėsi Redakcijoje SLA. Kontrolės Komisijos nario pil. B. Salaveičiko dukrelė — p-lės Salaveičikaitės iš New Britain, Conn., kuri viena — p-lė Anelė yra plačiai Amerikos lietuviams žinoma, kaip pasižymėjusi dainininkė. Ji dalyvavo ir pereinamo SLA. Seimo koncerto programoje išpildyme. Ji neseniai prisirašė prie SLA. ir sakosi, kiek jai laikas leis, pasiryžusi darbuotis SLA. labui.

Dykai Anglų Kalbos Pamokos.

New Yorko Apšvietos Taryba prašo mus paskelbti, kad atidaroma vakarinė mokykla — No. 70 mokykloje, esančioje po No. 213 E. 75-th St., tarpe Antros ir Trečios Avenue. Šioje mokykloje jau dabar formuojama klasė anglų kalbos pamokoms, kaip pradiniam mokymui, taip ir jau šiek tiek pažengusiems. Pamokos bus duodamos pirmadienio, antradienio ir trečiadienio vakarais, nuo 7:30 iki 9:30 val. Kviečiama mokyti kiekvienas vyras ir moteris nuo 16 iki 60 metų amžiaus. Pamokos duodamos dykai. Todel nepraleiskite progos išmokti savo naujos tėvy-

nės kalbos, be kurios sunku čionai gyventi.

Jonas Butėnas Grįžta Amerikon.

Teko sužinoti iš patikimų šaltinių, kad Amerikos lietuvių mylimas dainininkas Jonas Butėnas, kuris pastaruoju metu mokinosi dainavimo Italijoje, grįžta Amerikon. Rugsėjo 13 d., laivu „Lafayette“, išplaukė iš Paryžiaus ir tikimasi, kad rugsėjo 21 d. pasieks New Yorką. Amerikos lietuviams bus smagu pasimatyti su savo mylimu dainininku.

Mėgino Pabėgti iš Kaselės.

Pereitą sekmadienį septyni sulaikyti Ellis Island saloje ateiviai pasiryžo pabėgti ir pamegino perplaukti jūrų smaugą į New Jersey valstijos pakraščius. Vienas plaukikų prigrėdė, du išgelbėti ir keturi perplaukusieji sugauti ir suareštuoti. Šita drausulių grupė susideda iš: dviejų ispanų, italo, ruso, portugalų, meksikono ir portorikiečio.

Taipgi pereitą savaitę nusižudė viena jauna mergina, kuomet sužinojo, kad ji bus grąžinama atgal ir nebeleidžiama Amerikon. Vadinas, nelaimin- kų bevelio geriau nusižudyti, negu apleisti pasiektą Ameriką.

Policijos Žaislai Skaitlingai Publikos Lankyta.

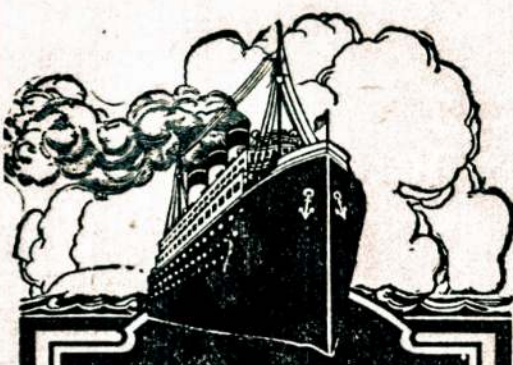
Siemet pereitą savaitę įvyko New Yorko policijos žaislai buvo tikrai pažymėtini ir todėl skaitlingai publikos lankytasi jų pažiūrėti. Pavizdžiu, pereikon savo mirusio brolio, kunigo S. Pautieniaus, palaikų reikalu. Mat mirdamas kun. Pautienius iš lietuvių surinktus pinigus užrašė kardinolui, todel dabar giminės nori sulaužyti velionio paliktą testamentą ir tuo tikslu p. Pautienius atvyko Amerikon. Kiek yra žinoma, ką kardinolo atskaita parodo, tai velionis kun. Pautienius palikęs viršaus 80,000 dol., vienok manoma, kad čionai nei pusė paliktų pinigų neparodoma. Šiuo reikalu padaręs žygius p. Pautienius, rugsėjo 10 d. išplaukė atgal į Paryžių. Su juo drauge Redakcijon lankėsi ir Brooklyno lietuvių veikėjas pil. Struogis.

Sugauta Moteris Padegėja.

Pereito sekmadienio rytą sugauta moteris, kuri tą patį rytą padegė net penkis penkių aukštų gyvenamus namus viename bloke. Moteris suareštuota ir pasiūta į ligoninę jos proto ištirimui, nes manoma, kad yra nepilno proto ir turinti gaisrų „grožybės“ maniją. Ji savo vardą padavė, kaip Jėnė Latimer.

Vaiškaus Dramos Teatro Vakaras.

Sekmadienį, rugsėjo 21 d., Lietuvių Salėje, Newark, N. J., Vaiškaus Dramos Teatras rengia vakarą: bus vaidinama „Petro Caruso“ vieno veiksmo drama ir dvi komedijos — „Šalapatris“ ir „Žvakutė užgeso“. Bus gražus vakarėlis ir prašomi visi vietos lietuvių skaitlingai atsilankyti. Galėsime juoktis, kiek tik norėsime. Rengėjas.

NEW YORK HAMBURG

United American Lines
(HARRIMAN LINE)
Joint Service with
HAMBURG AMERICA LINE

Tiesiausia Kelionė
LIETUVON

Savaitiniai išplaukimai an- musy puikiausių laivų. Gar- laivai: „Resolute“, „Re- lance“, „Albert Ballin“ ir „Deutschland“ veža I, II ir III klases keliauninkus „Cleveland“, „Hansa“, „Thur- ringa“ ir „Westphalia“ su atskiromis kajutomis ir III klase. Smagi kelionė ir mandagus patarnavimas.

United American Lines,
39 Broadway, New York,
arba pas vietos agentus.

JUOZAS BABRAVIČIUS

GARSUS RUSIJOS, VISOS EUROPOS IR AMERI- KOJ LIETUVIŲ DAINININKAS-TENORAS

Duoda Brooklyne Pirmą

Koncertas

Rugsėjo 28,
Septemb. 28,
-1924

BROOKLYN ACADEMY
OF MUSIC
(MUSIC HALL)

Lafayette Ave., art
Flatbush Ave.,
Brooklyn, N. Y.
Svetainė atsidarys 7
pradžią lygiai 8:15
val. vakare.

TIKIETAI PARSIDUODA:
— Brooklyn Academy of Music; „Vienybėje“, 103 Grand Street; „Tėvynėje“, 307 W. 30-th St., New York; „Garsė“, 222 South 9-th Street; Ambraziejus ir Danielius, 168 Grand St.; J. Ginkus, 495 Grand Street; Dr-nė Misičienė, 270 Berry Street.

TIKIETŲ KAINOS:
Orkestra \$1.00 iki \$2.00
Balkone, pirmos 3 eilės \$1.50
Balkone, visos kitos vietos 50c. iki \$1.00
Karo taksi ekstra.

KLRODYS:

Crosstown, De Kalb Ave., Gates Ave. karais išlipt ant Flatbush Ave. Trukiu mainantis ant Canal St. išlipt ant De Kalb Ave. Fulton elevatoriu išlipt ant Lafayette Ave. Ant visų stočių išlipus eikit iki Lafayette Ave. ir Flatbush Ave., kur rasit minimą koncerto svetainę.

Paieškojimai

Sesuo, Alena Masalskienė, Lietuvoje, ieško žinių apie bro- lį Kazimierą Velkonetz (Velko- nevičių), kuris gyveno New Yorke, Maine ir West Willow, Pennsylvanijoje. Prašome atsi- šaukti.

Ieškome žinių apie seseris Teklę Birgilionę (Rakevičiūtę) ir Mariją Kapčionienę (vyro vardas Kazimieras). Gimė Lietuvosje, ieško žinių apie bro- lį Kazimierą Velkonetz (Velko- nevičių), kuris gyveno New Yorke, Maine ir West Willow, Pennsylvanijoje. Prašome atsi- šaukti.

BORDEN'S Eagle
B Pienas neturi nieko kito savy kaip tik gryną karvių pi- eną ir gryną cukrų. nis maistas jūsų kū- stas kūdikiams per 63 metus ir yra vienati- nis maistas savo kū- dikiui duoti kada mo- tinos pienas jo neuž- ganėdina.

THE
BORDEN
COMPANY
12

BORDEN
BUILDING
NEW YORK

Jei nežinai kaip vartoti Eagle Pieną, prisiusk mums šitą paskelbimą ir mes pasiūsim jums penėjimo instrukcijas. Kūdikų Knyga ir kitokias brangias in- formacijas, dykai.

NAUJOS STYPRYBĖS IR NERVŲ BUDAVOTOJAS.

Tiesiog yra stebėtina kaip greitai ta nauja gyduolė atbudovoją silpnus, nervuotus žmones atgal į sveikatą. Ji atlieka savo darbą ir atlieka jį greitai.

Kraujas turi turėti geležies ir ner- vai fosforą. Nuga-Tone peni krau- ją geležim ir nervus fosforais. Tuk- stančiai žmonių vartoja tą mokslis- ką kraujo ir nervų atbudovojimą ir suranda didelį pagerinimą į keletą dienų. Musų skaitytojai suras, kad Nuga-Tone yra nekenksminga, ma- lioni ir gera gyduolė kuri sustiprina nervus ir pridoda vikrumo, pataiso apetitą, sustiprina kraują, nervus ir visą kūną. Ji teikia atsviežinantį miegą, stimuluoja inkstus ir kepe- nis, reguliuoja skilvį ir žarnas. Iš- dirbėjai Nuga-Tone žino labai ge- rai, kad ji suteiks jums tiek daug gero ir jie įsākė visiems aptieko- riams duoti jums garantiją arba pi- nigus grąžinti, jei jus neužganėdins. Žiūrėkite garantiją ant pakelio. Re- komenduojama, garantuojama ir parduodama pas visus aptiekorius.

GREITA KELIONĖ Į LATVIJĄ

GREIČIAUSIA KELIONĖ Į LIETUVĄ.

N. Y., Cherbourg, Southamptoną: Išplaukimai kas Subata. Milžiniš- ki laivai Majestic, Olympic, Home- ric. Greitas susisiekimas su Baltijos uostais.

AMERICAN LINE WHITE STAR LINE

N. Y., Plymouth, Southamptoną Cherbourg ir Hamburgą: Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greitas susisie- kimas su Baltijos uostais.

RED STAR LINE

N. Y., Plymouth, Cherbourg ir Antverpą: Dažni išplaukimai. Naujas laivas Belgenland, taipgi Lapland ir Zeeland.

Uždaryti, privatiški kambariai. Geras maistas ir visoki smagumai. Kreipkitės prie vietinio agento arba

PASSENGER DEPARTMENT, No. 1 Broadway, New York, N. Y.

Didžiausia Plunksnų Įstaiga Jung- tinėse Valstijose.

Mes parduoda- me Plunksnas musų pačių iš- dirbutes, kurios nėra sugadintos ilgo gulėjimo. Mes galime pri- siūsti celių Pluk- snų, Pasipuo- šimo Plunksnų, ar Pukų. Viso- kius navedimus.

pasirūpiname pareikalavus: Mes išsiunčiame plu- nksnas į visas dalis Jungtinių Valstijų. Rasykite šandieną su pilnu pasikėpimu šitam didžiau- siam lietuviškam plunksnų biznis sandėliui.

ALBERT STETZ,
138 Passaic St., Key 5, Passaic, N. J.

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS,
322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH.
Valandos:
12—2 p. m. ir 6—8 p. m.

NEW YORK BREMEN

IR IŠ LIETUVOS VIA BREMEN

Ant puikiausio ir didžiausio Vokietijos laivo COLUMBUS

Tiktai aštuonias dienas ant vandens.

Ne piliečiai gali pasisve- čiut su savo giminėmis už- rubežyje ir sugrįžti bėgyje dvylikos mėnesių į Ameriką. Toki pasazieriai nēbus priskaityti prie kvotos. Del informacijų kreipkitės prie vietinio agento, arba 32 Broadway, New York

NORTH-GERMAN LLOYD

Naujas Savaitinis Amerikos Lietuvių Laikraštis

“V A R P A S”

EINA KAS SESTADIENIS

Kaina Metams Suv. Valstijose \$2.00
Pusei metų 1.00
Užsieny ir Lietuvoje metams 3.00
Pusei metų 1.50

Jeigu norit pasiskaityti tikrų ir teisingų žinių, skaitykit „VARPĄ“, kuris, nieko neužkabindamas, paduoda ir nušviečia tik įvykius. Indėk į konvetrą dvidolerinę (\$2.00) ir pasiūsk „Varpo“ Administra- cijai, o gausi jį.

„V A R P A S“.

3251 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Telegrafinės Pini- gų Perlaidos 50 Centu

NAUJENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siunti- mo sistemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybes pasiūsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiau- siu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius tele- gramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIE- NOS pasiūnia už 50 centų.

PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS.

Sulig greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiai laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių iš- mokēt kam reikia grąžinami siuntėjui.

Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlai- dos:

100 litų	\$11.25	400 litų	\$42.50	700 litų	\$73.25
200 litų	21.50	500 litų	52.75	800 litų	83.50
300 litų	32.00	600 litų	63.00	900 litų	93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo:

Naujienos,

1739 S. Halsted Street,

Chicago, Illinois.

Biznieriams Geriausias Pelnas Garsintis „TEVYNEJE“.